

NAVODILA ZA UPORABNIKE

Direktiva 2005/36/ES

Vse, kar morate vedeti o priznavanju poklicnih kvalifikacij

Vsebina tega dokumenta je zgolj informativna. Evropska komisija in njene službe niso odgovorne za vsebino dokumenta.

Evropska komisija ni odgovorna za posledice ponovne uporabe te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2020

© Evropska unija, 2020

Politika Evropske komisije o ponovni uporabi dokumentov se izvaja na podlagi Sklepa Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena na podlagi licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če je ustrezno naveden vir in so označene morebitne spremembe.

Za uporabo ali reprodukcijo elementov, ki niso v lasti Evropske unije, je morda treba za dovoljenje zaprositi neposredno imetnike pravic.

Print	ISBN 978-92-76-16758-7	doi:10.2873/331088	ET-01-20-133-SL-C
PDF	ISBN 978-92-76-16740-2	doi:10.2873/075959	ET-01-20-133-SL-N

NAVODILA ZA UPORABNIKE

Direktiva 2005/36/ES

Vse, kar morate vedeti o priznavanju poklicnih kvalifikacij

Vsebina tega dokumenta je zgolj informativna. Evropska komisija in njene službe niso odgovorne za vsebino dokumenta.

KAZALO

UVOD	4
PRAVICE DRŽAVLJANOV V EVROPI	4
KAKO UPORABLJATI TA NAVODILA	4
KJE LAHKO DOBIM VEČ INFORMACIJ	4
I. ALI SE DIREKTIVA 2005/36/ES ZAME LAHKO UPORABLJA?	6
1. Ali želite delati ali študirati v drugi državi EU?	6
2. kateri poklic želite opravljati?	6
3. katero državljanstvo imate?	6
4. Ali se Direktiva lahko uporablja za vas, če ste državljan tretje države?	6
5. Kje želite pridobiti priznanje svojih poklicnih kvalifikacij?	7
6. Kje ste pridobili poklicne kvalifikacije?	7
7. Kako veste, ali ste kvalifikacije pridobili v državi članici ali tretji državi ()?	8
8. Ali se Direktiva uporablja, če ste se usposabljali na daljavo ali v franšizni ustanovi?.....	8
9. Ali je poklic, ki ga želite opravljati v drugi državi članici, reguliran v državi članici gostiteljici?.....	9
10. Kaj se zgodi, če poklic, ki ga želite opravljati, v državi članici gostiteljici ni reguliran?	9
11. Ali je regulirani poklic, ki ga želite opravljati, poklic, za katerega ste usposobljeni?.....	9
12. Ali sta poklic, ki ga želite opravljati, ali usposabljanje za ta poklic v vaši matični državi članici regulirana?	9
II. KATERA PRAVILA IZ DIREKTIVE 2005/36/ES VELJAJO V VAŠEM PRIMERU?	11
13. Ali želite v drugi državi članici poklicno dejavnost opravljati začasno ali občasno ali želite ustanoviti stalni sedež?.....	11
14. Ali lahko uporabite postopek za izdajo evropske poklicne izkaznice (EPC), da bi pridobili priznanje kvalifikacij?	11
A. ZAČASNO IN OBČASNO OPRAVLJANJE STORITEV	12
A.1 Skupna pravila	12
15. Kaj pomeni začasno in občasno opravljanje storitev?.....	12
16. Kaj pomeni izraz „zakonito ustanovljen“?	12
17. Ali morate oddati prijavo?	13
18. Kako veste, pri katerem organu morate predložiti prijavo?	13
19. Katere informacije je treba navesti v prijavi?.....	14
20. Katere informacije se od vas ne bi smele zahtevati?	14
21. Katere dokumente morate na zahtevo priložiti svoji prijavi?.....	14
22. Ali lahko pristojni organ države članice gostiteljice zahteva izvirne dokumente ali overjene kopije?	15
23. Ali morajo biti vsi dokumenti prevedeni in overjeni?.....	15
24. Kako hitro po oddaji prijave lahko začnete opravljati svojo dejavnost?.....	16
A.2 Predhodno preverjanje kvalifikacij v primeru možnega tveganja za javno zdravje ali varnost	16
25. Kaj to pomeni v praksi?	16
26. kateri so poklici z možnim tveganjem za javno zdravje ali varnost?	16
27. Ali lahko države članice preverjajo kvalifikacije za sektorske poklice?	16
28. Ali predhodno preverjanje kvalifikacij vpliva na poklice na področju obrtništva, trgovine in industrije, navedene v Prilogi IV k Direktivi?.....	16
29. Ali se preverjanja ponavljajo?.....	17
30. Ali morate v primeru preverjanja vaših kvalifikacij predložiti dodatne informacije in dokumente?.....	17
31. Kakšno odločitev lahko sprejme pristojni organ?.....	17
32. Katere dodatne ukrepe lahko zahteva pristojni organ in v katerem primeru?	17
33. Kako hitro mora pristojni organ sprejeti odločitev?	18
34. Kaj se zgodi, če pristojni organ ne odgovori v predpisanem roku?	18
A.3 Pravila	18
35. Katera pravila morate upoštevati pri opravljanju svojega poklica?.....	18
36. Katera pravila se za vas ne uporabljajo?.....	18

B. USTANOVITEV	19
B.1 Skupna pravila.....	19
37. Kako veste, kje vložiti prošnjo za priznanje?	19
38. Katere dokumente morate predložiti na zahtevo pristojnega organa države članice, v kateri želite delati?	19
39. Ali lahko na lastno pobudo predložite dodatne dokumente in ali je to koristno?	21
40. Ali lahko pristojni organ države članice gostiteljice zahteva izvirne dokumente ali overjene kopije?	21
41. Ali morajo biti vsi dokumenti prevedeni?	21
42. V kolikšnem času mora biti obravnavana vaša prošnja za priznanje?	21
43. Katere pravice imate, če se vam podeli priznanje?	22
B.2 Sektorski poklici.....	22
44. Kako poteka obravnava vaše prošnje?	22
45. Katere pogoje morate izpolnjevati, da ste upravičeni do avtomatičnega priznanja?	23
46. Ali ste upravičeni do avtomatičnega priznanja, če ste kvalifikacijo pridobili pred datumom vstopa vaše države v EU?	23
47. Kateri postopek priznanja se uporablja, če niste upravičeni do avtomatičnega priznanja?	24
B.3 Poklici v obrtništvu, industriji in trgovini.....	25
48. Kako poteka obravnava vaše prošnje?	25
49. Katere pogoje morate izpolnjevati, da ste upravičeni do avtomatičnega priznanja?	25
50. Kateri postopek se uporablja, kadar ni mogoče podeliti avtomatičnega priznanja?	25
B.4 Poklici, za katere se uporablja splošni sistem.....	25
51. Kako poteka obravnava vaše prošnje?	25
52. Kakšno odločitev lahko sprejme pristojni organ?	26
53. Kaj se zgodi v primeru znatne razlike v izobrazbi za isti poklic?	27
54. Ali lahko izbirate med prilagoditvenim obdobjem in preskusom poklicne usposobljenosti?	27
55. Kako se lahko pripravite na preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje?	27
56. Ali morate sami organizirati prilagoditveno obdobje?	27
57. Kako poteka prilagoditveno obdobje?	27
58. Ali boste v prilagoditvenem obdobju plačani?	28
59. Kaj vključuje preskus poklicne usposobljenosti?	28
60. Koliko preskusov poklicne usposobljenosti na leto je treba organizirati?	28
61. Ali lahko preskus poklicne usposobljenosti opravljate večkrat?	28
62. Kako hitro po preskusu poklicne usposobljenosti ali prilagoditvenem obdobju mora pristojni organ sprejeti odločitev?	28
III. STROŠKI	29
63. Ali se od vas lahko zahteva, da krijete del stroškov za obravnavo svoje prošnje v državi članici gostiteljici?	29
64. Ali se lahko od vas zahteva finančni prispevek za preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje?	29
IV. PRITOŽBA	30
65. Katere pravice imate glede vložitve pritožbe?	30
V. ZAHTEVE GLEDE JEZIKA	31
66. Ali se lahko od vas zahteva znanje jezika države članice gostiteljice?	31
67. Ali se lahko od vas sistematično zahteva preskus znanja jezika?	31
VI. MEHANIZEM OPOZARJANJA	32
68. Kaj se zgodi, če vam nacionalni organi v vaši matični državi prepovejo ali omejijo opravljanje poklica?	32
69. Kaj se zgodi, če se ugotovi, da ste uporabili ponarejeno diplomu?	32
70. Katere pravice imate, če ste strokovnjak in je bilo državam članicam poslano opozorilo?	32
VII. NA KOGA SE LAHKO OBRNEM V PRIMERU TEŽAV?	33
71. Kdo vam lahko pomaga na nacionalni ravni?	33

UVOD

PRAVICE DRŽAVLJANOV V EVROPI

Pravica Evropejcev, da opravljajo gospodarske dejavnosti v drugi državi EU, je temeljna pravica, določena v [Pogodbi o delovanju Evropske unije](#). Vendar lahko vsaka država v okviru omejitev, ki jih določajo pravila enotnega trga, in zlasti načela sorazmernosti dovoli dostop do določenega poklica, samo če ima posameznik določeno poklicno kvalifikacijo. To ovira prosti pretok strokovnjakov v EU, če imajo osebe, usposobljene za opravljanje istega poklica v drugi državi članici, drugačno poklicno kvalifikacijo, tj. kvalifikacijo, ki jo pridobijo v svoji državi.

EU je določila pravila, da bi zagotovila, da države članice v celoti preskusijo, kako bodo poklici v prihodnje regulirani, in sicer da preskusijo, ali je ureditev nediskriminatorna, upravičena za zaščito pomembnih razlogov v javnem interesu in potrebna za doseganje take zaščite (Direktiva (EU) 2018/958).

Obstajajo tudi pravila za olajšanje vzajemnega priznavanja poklicnih kvalifikacij med državami EU. To je cilj [Direktive 2005/36/ES](#) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva) o priznavanju poklicnih kvalifikacij, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/55/EU. Čeprav bi se s tem lahko olajšalo priznavanje poklicnih kvalifikacij, v praksi v EU za to ni enotne rešitve.

To direktivo dopolnjuje [kodeks ravnanja](#). V njem so pojasnjene dobre in slabe nacionalne prakse na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij.

KAKO UPORABLJATI TA NAVODILA

V teh navodilih je v obliki vprašanj in odgovorov preprosto pojasnjeno, kakšne pravice imate, ko želite, da se vam v drugi državi EU priznajo poklicne kvalifikacije.

Najprej morate preveriti, ali za vas velja Direktiva 2005/36/ES, zato preberite vprašanja in odgovore v [oddelku I](#).

Če Direktiva za vas velja, se morate vprašati, ali želite svoj poklic v drugi državi članici opravljati začasno ali stalno ([glej vprašanje 13](#)). Pravila iz Direktive se za ta dva primera dejansko razlikujejo.

- Če želite svoj poklic v drugi državi članici opravljati začasno, preberite oddelek II.A.

- Če želite v drugi državi članici ustanoviti stalni sedež, preberite oddelek II.B.

Pravila iz Direktive niso enaka za vse poklice. Poklici so razdeljeni v tri glavne kategorije:

- na poklice, za katere so bile po EU uvedene minimalne zahteve usposobljenosti: taki poklici so zdravnik, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, veterinar, babica, farmacevt in arhitekt. Ti poklici se v teh navodilih imenujejo sektorski poklici;
- poklice s področja obrtništva, industrije in trgovine iz Priloge IV k Direktivi 2005/36/ES;
- vse druge poklice, ki so v teh navodilih imenovani poklici, za katere se uporablja splošni sistem.

Zato preverite, katera pravila veljajo za poklic, za katerega ste usposobljeni in ki ga želite opravljati v drugi državi EU. V [oddelku II](#) so pojasnjena različna pravila.

Poleg tega lahko v oddelkih III, IV, V oziroma VII teh navodil najdete informacije o praktičnih vprašanjih, kot so stroški, pravna sredstva, jezikovno znanje in organi, s katerimi lahko vzpostavite stik v primeru težav.

KJE LAHKO DOBIM VEČ INFORMACIJ

(1) [Spletišče Komisije](#) vsebuje dodatne informacije o Direktivi 2005/36/ES (v angleškem, francoskem in nemškem jeziku).

(2) Države članice morajo upoštevati Direktivo 2005/36/ES in jo vključiti v nacionalno zakonodajo. Vendar v teh navodilih niso na voljo informacije o posebnih predpisih v posameznih državah, ki ustrezajo določbam te direktive. Pri [nacionalnih centrih za pomoč](#) lahko dobite vse ustrezne informacije o postopku priznavanja in veljavnih predpisih v posameznih državah (zahtevani dokumenti, reguliran ali nereguliran poklic, raven regulacije itd.). Naloga teh centrov je, da vam pomagajo doseči priznanje vaših kvalifikacij, poleg tega vam lahko zagotovijo informacije o nacionalni zakonodaji o poklicih in njihovem opravljanju, socialni zakonodaji in morebitnih etičnih pravilih.

(3) V zvezi s formalnostmi, ki jih je treba opraviti v državi članici gostiteljici, se lahko obrnete tudi na [enotne kontaktne točke](#), ustanovljene z Direktivo 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu.

Zagotavljajo naslednje informacije:

- seznam reguliranih poklicev v državi članici gostiteljici, vključno s kontaktnimi podatki pristojnih organov in centrov za pomoč, seznam reguliranega izobraževanja in usposabljanja ter usposabljanja s posebno strukturo (glej vprašanje 12), informacije o kvalifikacijah in zahtevah glede jezika ter postopkih za priznavanje in opravljanje začasnih storitev v državi, vključno z informacijami o pristojbinah in dokumentih, ki jih je treba predložiti;
- informacije o tem, kako pridobiti evropsko poklicno izkaznico (glej vprašanje 14);
- seznam poklicev, ki vključujejo morebitno tveganje za javno zdravje in varnost ter za katere je potrebno predhodno preverjanje kvalifikacij za opravljanje začasnih storitev (glej vprašanje 25);
- podrobnosti o tem, kako se pritožiti zoper odločbo o priznanju poklicnih kvalifikacij.

(4) [Podatkovna zbirka reguliranih poklicev](#) vsebuje tudi informacije o poklicih, ki so regulirani v posamezni državi.

I. ALI SE DIREKTIVA 2005/36/ES ZAME LAHKO UPORABLJA?

Vprašanja, navedena v nadaljevanju, vam lahko pomagajo ugotoviti, ali se ta direktiva za vas lahko uporablja. Ta pravila se uporabljajo samo, če so izpolnjeni nekateri pogoji.

1. Ali želite delati ali študirati v drugi državi EU?

Direktiva 2005/36/ES zadeva samo strokovnjake, ki so polno usposobljeni za opravljanje posameznega poklica v eni državi članici (tj. strokovnjake, ki so zaključili zahtevano usposabljanje za dostop do poklica v tej državi, kar lahko za nekatere poklice vključuje teoretično in praktično usposabljanje) in ki želijo opravljati isti poklic ali poklicne dejavnosti v drugi državi članici.

Direktiva se ne uporablja za osebe, ki želijo študirati v drugi državi članici, ali osebe, ki so se začele usposabljevati v eni državi članici in želijo to usposabljanje nadaljevati v drugi državi članici. Te osebe se lahko za informacije o priznavanju diplom ali tečajev obrnejo na [mrežo NARIC](#).

2. kateri poklic želite opravljati?

Direktiva 2005/36/ES se načeloma uporablja za vse poklice, za dostop do katerih so v skladu z nacionalnimi predpisi potrebne posebne poklicne kvalifikacije. Izjemoma se postopki priznavanja iz te direktive ne uporabljajo za poklice, za katere druga posebna zakonodaja EU določa posebne ureditve priznavanja. Okvirni seznam poklicev, za katere se uporabljata Direktiva in druga specifična zakonodaja EU, je na voljo v [podatkovni zbirki](#).

Za več informacij o določenem reguliranem poklicu se obrnite na [center za pomoč](#) v državi gostiteljici.

Obstajajo specifične direktive, na primer:

- Direktiva 2016/97/EU za zavarovalne posrednike;
- direktivi 77/249/EGS in 98/5/ES za odvetnike, ki želijo delati v drugi državi članici s poklicnim nazivom iz matične države.

Več specifičnih direktiv obstaja tudi v prometnem in pomorskem sektorju.

3. katero državljanstvo imate?

Direktiva 2005/36/ES se uporablja za državljane EU ter Islandije, Norveške in Lihtenštajna.

Na podlagi mednarodnega [sporazuma med EU in Švico](#) se uporablja tudi za švicarske državljane. Čeprav so osnovna pravila za priznavanje podobna tistim, ki se uporabljajo med državami EU, obstajajo nekatere razlike. S sporazumom med EU in Švico je na primer svoboda opravljanja storitev omejena na 90 dni v koledarskem letu, Direktiva 2005/36/ES pa se uporablja z nekaterimi prilagoditvami in brez sprememb, uvedenih z Direktivo 2013/55/EU o spremembi navedene direktive. V primeru dvoma se obrnite na [švicarski center za pomoč](#).

Direktiva 2005/36/ES se uporablja tudi za osebe, ki imajo ob predložitvi prošnje za priznanje državljanstva ene od zgoraj navedenih držav, čeprav so imele prej državljanstvo tretje države. Uporablja se tudi za osebe z dvojnimi državljanstvom, od katerih je eno državljanstvo tretje države. Uporablja se lahko na primer za argentinskega državljanca, ki ima tudi italijansko državljanstvo.

4. Ali se Direktiva lahko uporablja za vas, če ste državljan tretje države?

Načeloma se Direktiva za državljane tretjih držav (tj. državljane držav, ki niso navedene v odgovoru na vprašanje 3) ne uporablja. Vendar pa bi se lahko za vas uporabljala nekatera pravila o priznavanju diplom iz Direktive, če na podlagi specifičnih direktiv za vas velja enaka obravnava kot za državljane države članice gostiteljice:

- ste **družinski član** državljanca EU, ki uveljavlja svojo pravico do prostega gibanja v EU ⁽¹⁾;

Primer: ameriški zdravnik s francosko diplomom je poročen s francosko državljanjo. Par prebiva v Franciji, nato pa se odloči za selitev v Nemčijo. V tem primeru bi bilo treba zdravnikovo francosko diplomom iz medicine v Nemčiji priznati v skladu s pravili iz Direktive 2005/36/ES.

⁽¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (UL L 158, 30.4.2004), člen 24(1).

- imate status **rezidenta za daljši čas** ⁽²⁾;
- pridobili ste **enotno dovoljenje** za delo v državi članici ⁽³⁾;
- imate **modro karto EU** ⁽⁴⁾. Enaka obravnava bo veljala samo za dejavnosti, ki jih izvajate kot zaposlena oseba;
- ste **sezonski delavec** ⁽⁵⁾;
- imate status **begunca** v državi članici ⁽⁶⁾. Begunce bi bilo treba obravnavati kot državljane države članice, ki jim je priznala status begunca. Če ima begunec poklicno kvalifikacijo, ki jo je pridobil v drugi državi članici, bi mu jo morala država članica, ki mu je priznala status begunca, priznati v skladu z Direktivo 2005/36/ES.

Primer: iraškemu državljanu z nizozemsko diplomo iz farmacije, ki ima status begunca v Belgiji, bi morala Belgija to diplomo iz farmacije priznati v skladu s pravili iz Direktive 2005/36/ES. Če pa se odloči preseliti v Nemčijo, zanj pravila iz Direktive 2005/36/ES ne veljajo, dokler v Nemčiji ne pridobi statusa begunca.

V **Združenem kraljestvu, na Irskem in Danskem** enaka obravnava za državljane tretjih držav velja **samo** za družinske člane državljana EU, ki uveljavlja svojo pravico do prostega gibanja v EU (Direktiva 2004/38/ES).

5. Kje želite pridobiti priznanje svojih poklicnih kvalifikacij?

Direktiva 2005/36/ES se uporablja v državah, navedenih v odgovoru na vprašanje 3.

Uporablja se za osebe, ki želijo opravljati poklic v drugi državi članici, v kateri je poklic reguliran z zahtevami glede obveznih kvalifikacij. To pomeni, da država, v kateri želite opravljati svoj poklic, ne more biti država, v kateri ste pridobili kvalifikaci-

je. Osnovni pogoj je „čezmejni“ element. Zato se Direktiva ne uporablja v primerih, ki so v celoti notranja zadeva neke države.

Primer: Direktiva se uporablja za italijanskega inženirja, ki je kvalifikacije v celoti pridobil v Italiji in želi kot inženir delati v Španiji, ali za francoskega fizioterapevta, ki je kvalifikacije v celoti pridobil v Belgiji, kot fizioterapevt pa želi delati v Franciji. Ne uporablja pa se v primeru belgijskega zdravnika, ki je kvalifikacije pridobil v belgijski regiji Valonija, svoj poklic pa želi opravljati v belgijski regiji Flandrija, ali v primeru madžarskega zdravnika, ki je kvalifikacije pridobil v Franciji in želi svoj poklic opravljati v Franciji.

Vaše poklicne kvalifikacije je treba priznati le, če nameravate fizično prečkati mejo, da bi opravljali svoje storitve. Če ste prejeli delo, kot je analiza rentgenskega posnetka, iz druge države članice, na primer v elektronski obliki, in se fizično ne preselite v drugo državo, vam ni treba pridobiti priznanja kvalifikacij (glej tudi vprašanje 14). V tem primeru se lahko uporabljajo [Direktiva 2000/31/ES o elektronskem poslovanju](#), [Direktiva 2006/123/ES o storitvah](#) ali sektorske direktive.

6. Kje ste pridobili poklicne kvalifikacije?

Direktiva 2005/36/ES se uporablja, če ste poklicne kvalifikacije pridobili v eni od držav, navedenih v odgovoru na vprašanje 3.

Če ste poklicne kvalifikacije pridobili drugje, se postopek priznavanja iz Direktive 2005/36/ES uporablja le, če ste vsaj tri leta delali v državi članici, ki je priznala vaše kvalifikacije v skladu z nacionalnimi predpisi, pozneje pa zaprosite za priznanje v drugi državi članici.

⁽²⁾ Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L 16, 23.1.2004), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/51/EU, člen 11(1)(c) in člen 21(1).

⁽³⁾ Direktiva 2011/98/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o enotnem postopku obravnavanja vloge za enotno dovoljenje za državljane tretjih držav za prebivanje in delo na ozemlju države članice ter o skupnem nizu pravic za delavce iz tretjih držav, ki zakonito prebivajo v državi članici (UL L 343, 23.12.2011), člen 12(1).

⁽⁴⁾ Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L 155, 18.6.2009), člen 14(1)(d) in (4).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o pogojih za vstop in bivanje državljanov tretjih držav zaradi zaposlitve sezonskih delavcev (UL L 94, 28.3.2014), člen 23(1)(h).

⁽⁶⁾ Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL L 337, 20.12.2011), člen 28.

Primer: kot francoski državljan ste v Kanadi pridobili poklicno kvalifikacijo za opravljanje poklica babice. „Prvo“ priznanje te kvalifikacije v državi EU (na primer Franciji) ni zajeto v postopku priznavanja iz Direktive 2005/36/ES, ampak temelji na nacionalnih predpisih navedene države. Če pa po priznanju kvalifikacije tri leta delate v Franciji in se nato odločite, da se boste preselili v Belgijo, se bo uporabil postopek priznavanja iz Direktive 2005/36/ES (splošni sistem).

7. Kako veste, ali ste kvalifikacije pridobili v državi članici ali tretji državi (?)?

Kvalifikacije ste pridobili v državi članici, če jih je podelil pristojni organ te države članice in ste usposabljanje večinoma opravili v EU. Država članica gostiteljica, ki je zaprosena za priznanje takih kvalifikacij na svojem ozemlju, ima na podlagi načel nediskriminacije in sorazmernosti nekaj proste presoje glede ocene pojma „usposabljanje, ki je bilo večinoma opravljeno v EU“. Pri oceni lahko upošteva ne le trajanje usposabljanja, opravljenega v državi EU v celotnem obdobju študija, ampak tudi predmete ali izpite, opravljene v državi EU, ter njihovo pomembnost za poklic v državi članici gostiteljici. Če država članica gostiteljica meni, da kvalifikacije niso kvalifikacije EU, bi morala prosilcu pojasniti razloge za to.

Primer: če ste se pet let usposabljali za inženirja, od tega tri leta v Ukrajini in dve leti na Danskem, ter vam je kvalifikacije podelil danski organ, to ne pomeni nujno, da se bodo vaše kvalifikacije obravnavale kot kvalifikacije EU, ko boste zaprosili za njihovo priznanje v Franciji. Francija bo ob upoštevanju ne le trajanja delov študija, ampak tudi snovi in vsebine različnih delov študija ocenila, ali lahko vaše kvalifikacije obravnava kot kvalifikacije EU. Če jih lahko, se uporablja Direktiva, sicer pa francoski nacionalni postopek priznavanja. Po drugi strani pa imate v primeru, da ste se štiri leta usposabljali na Danskem in eno leto v Ukrajini, vendar je diplomu izdal ukrajinski organ, diplomu, ki ni diploma EU (glej tudi vprašanje 6).

Vendar to pravilo ne velja za poklice v zdravstveni dejavnosti, za katere so bile po vsej EU uvedene minimalne enotne zahteve usposobljenosti (zdravnik, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, veterinar, babica in

farmacevt), niti za arhitekto s kvalifikacijami, ki izpolnjujejo splošne zahteve usposobljenosti (glej vprašanje 45).

Pri teh poklicih zadostuje, da je diploma nacionalna diploma, ki jo je izdala država članica, ne glede na trajanje in vsebino usposabljanja, opravljenega v tretji državi; država članica mora ob izdaji diplome zagotoviti, da usposabljanje, ki ste ga opravili, izpolnjuje minimalne zahteve iz Direktive.

Opozoriti je treba, da Direktiva vključuje priznavanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v drugi državi članici, s strani držav članic. Ne vključuje pa priznavanja predhodnih odločitev o priznanju poklicnih kvalifikacij, ki jih sprejme druga država članica.

Če imate poklicne kvalifikacije, izdane v svoji državi članici izvora, ki jih je v skladu z Direktivo priznala druga država članica, zato ne smete uporabiti take odločitve za pridobitev drugačnih pravic v svoji državi članici izvora, kot so bile podeljene s tam pridobljenimi poklicnimi kvalifikacijami, razen če predložite dokaze, da ste v državi članici gostiteljici pridobili dodatne poklicne kvalifikacije.

8. Ali se Direktiva uporablja, če ste se usposabljali na daljavo ali v franšizni ustanovi?

Direktiva 2005/36/ES ne zahteva, da morate celotno usposabljanje ali dele usposabljanja opraviti v državi članici, v kateri ste pridobili kvalifikacije. Lahko se usposabljate na daljavo ali v franšizni ustanovi. Franšizna ustanova je ustanova, ki je sklenila franšizni sporazum z ustanovo za usposabljanje v drugi državi članici. Glede na ta sporazum se usposabljanje izvaja v franšizni ustanovi, vendar ga potrdi ustanova za usposabljanje s sedežem v drugi državi članici, ki podeli tudi kvalifikacije. Gre torej za kvalifikacije druge države članice.

Za priznanje takih kvalifikacij v državi članici gostiteljici v skladu z Direktivo mora biti izpolnjenih več pogojev. Usposabljanje v franšizni ustanovi mora uradno potrditi ustanova, ki izda diplomu. „Franšizna“ diploma se ne sme razlikovati od diplome, izdane, kadar je usposabljanje v celoti izvedeno v državi članici, kjer je sedež ustanove, ki izda diplomu. „Franšizna“ diploma mora zagotavljati enake pravice dostopa do poklica v državi članici, kjer je sedež ustanove, ki izda diplomu. Izpolnjevanje teh pogojev bi lahko preverila država članica gostiteljica.

(?) To se nanaša na države, ki niso navedene v odgovoru na vprašanje 3.

Primer: italijanska univerza je sklenila franšizne sporazume z grškimi ustanovami za usposabljanje. Grški državljan, ki se v eni od teh franšiznih ustanov v Grčiji usposablja za inženirja, bo po koncu usposabljanja in opravljenih izpitih od italijanske univerze prejel diplomu inženirja. Gre torej za kvalifikacije druge države članice.

9. Ali je poklic, ki ga želite opravljati v drugi državi članici, reguliran v državi članici gostiteljici?

Direktiva 2005/36/ES se uporablja samo za poklice, regulirane v državi članici gostiteljici, tj. poklice, za dostop do katerih in katerih opravljanje v državi članici gostiteljici so na podlagi zakona ali drugega predpisa pogoj nekatere poklicne kvalifikacije. Direktiva 2005/36/ES se torej uporablja za vaš primer, če je poklic, ki ga želite opravljati v državi članici gostiteljici, v njej reguliran.

Primer: v Franciji je z zakonom določeno, da lahko poklic frizerja opravljajo samo osebe, ki so končale določeno poklicno sekundarno usposabljanje; poklic frizerja je torej v Franciji reguliran, zato se uporablja Direktiva 2005/36/ES, če želite tam delati kot frizer.

Za informacije o tem, ali je določen poklic v državi članici gostiteljici reguliran, se lahko obrnete na [center za pomoč](#) v državi članici gostiteljici.

Poiščete lahko tudi [seznam reguliranih poklicev](#).

Za poklice zdravnika, medicinske sestre za splošno zdravstveno nego, babice, farmacevta, veterinarja in zobozdravnika, ki so regulirani v vseh državah članicah, so bili z Direktivo 2005/36/ES uvedeni minimalni enotni standardi usposobljenosti.

10. Kaj se zgodi, če poklic, ki ga želite opravljati, v državi članici gostiteljici ni reguliran?

Svoj poklic lahko opravljate pod enakimi pogoji kot državljan te države članice (glej vprašanje 43) in vam ni treba pridobiti priznanja poklicnih kvalifikacij v skladu z Direktivo 2005/36/ES. Vrednost vaših kvalifikacij je odvisna od razmer na trgu dela in ne od pravnih predpisov.

Če pa vaš poklic v državi članici gostiteljici ni reguliran, so lahko dejavnosti, ki spadajo k vašemu poklicu v vaši matični državi članici, v državi članici gostiteljici rezervirane za drug poklic. V tem

primeru morate za opravljanje teh rezerviranih dejavnosti zaprositi za priznanje svojih kvalifikacij. Lahko se vam omogoči delni dostop, pristojni organi pa bi vas morali opozoriti na to možnost, ko ocenjujejo vašo prošnjo za priznanje (glej vprašanje 50).

Primer: ste učitelj matematike v Franciji in želite delati v Nemčiji. Vendar morajo učitelji v Nemčiji poučevati dva predmeta; v tem primeru bi morali nemški organi oceniti možnost delnega dostopa do poklica, tj. ali lahko poučujete samo matematiko.

11. Ali je regulirani poklic, ki ga želite opravljati, poklic, za katerega ste usposobljeni?

Direktiva 2005/36/ES se uporablja samo, če je poklic, ki ga želite opravljati v državi članici gostiteljici, enakovreden poklicu, za katerega ste usposobljeni v matični državi članici.

Primer: Direktiva 2005/36/ES se ne uporablja, če ste v Španiji usposobljeni za opravljanje poklica nepremičninskega posrednika, v Franciji pa želite delati kot odvetnik.

Samo ime ali naziv poklica ni odločilni dejavnik pri ocenjevanju, ali gre za enakovreden poklic. Ključna je primerljivost poklicnih dejavnosti, ki se izvajajo.

12. Ali sta poklic, ki ga želite opravljati, ali usposabljanje za ta poklic v vaši matični državi članici regulirana?

To vprašanje se ne nanaša na poklic zdravnika, medicinske sestre za splošno zdravstveno nego, zobozdravnika, veterinarja, babice in farmacevta, saj so ti poklici regulirani v vseh državah članicah. Prav tako se ne nanaša na poklice v obrtništvu, industriji in trgovini iz Priloge IV k Direktivi 2005/36/ES, saj so ti poklici upravičeni do avtomatičnega priznanja v okviru sistema ustanavljanja (glej vprašanje 49), ter arhitekta, ki so prav tako upravičeni do avtomatičnega priznanja v okviru sistema ustanavljanja (glej vprašanje 45).

Če v državi članici, v kateri ste pridobili kvalifikacije, nista regulirana niti poklic, za katerega ste usposobljeni, niti usposabljanje za ta poklic, lahko pristojni organ države članice gostiteljice od vas zahteva, da ste poklic v državi članici, ki ne regulira tega poklica, opravljali vsaj eno leto v okviru zaposlitve za polni delovni čas (regulirani poklic je opredeljen pri vprašanju 9). Če ste poklic

opravljali v okviru zaposlitve s krajšim delovnim časom, se mora skupno trajanje vaših ustreznih delovnih izkušenj ujemati z zahtevanim trajanjem v okviru zaposlitve za polni delovni čas.

Usposabljanje je regulirano, če njegovo raven in vsebino določajo zakoni ali predpisi ali ju nadzoruje država članica, v kateri usposabljanje pote-

ka. Za opredelitev reguliranega poklica glej vprašanje 9.

Za informacije o tem, ali sta poklic ali usposabljanje za ta poklic regulirana, se lahko obrnete na [center za pomoč](#) v matični državi članici.

Na voljo je tudi [seznam reguliranih poklicev](#).

II. KATERA PRAVILA IZ DIREKTIVE 2005/36/ES VELJAJO V VAŠEM PRIMERU?

13. Ali želite v drugi državi članici poklicno dejavnost opravljati začasno ali občasno ali želite ustanoviti stalni sedež?

Pravila, ki se uporabljajo, se razlikujejo glede na to, ali želite v državi članici, ki ni vaša matična država članica, ustanoviti sedež ali v državi članici, ki ni država članica, v kateri(-h) imate sedež(-e), samo začasno delati in opravljati storitve.

V državi članici imate sedež, ko tam redno in dolgotrajno prebivate.

Primer: logoped, ki kvalifikacije pridobi v Belgiji, se izseli iz Belgije in v Franciji odpre posvetovalnico za trajno opravljanje poklica, ima sedež v Franciji. Slovaški inženir, zaposlen v češkem podjetju na podlagi pogodbe za nedoločen čas, ima sedež na Češkem.

V teh primerih za vas veljajo pravila iz Direktive 2005/36/ES, ki se uporabljajo za področje ustanavljanja.

Če ste po drugi strani že zakonito ustanovljeni v državi članici v smislu Direktive 2005/36/ES (glej vprašanje 15) in želite svoj poklic začasno ali občasno opravljati v drugi državi članici, v njej opravljate storitev in zato za vas veljajo pravila iz Direktive 2005/36/ES, ki se uporabljajo za področje opravljanja storitev. Začasnost opravljanja storitev se prouči za vsak primer posebej.

Primer: španski veterinar, ki tri mesece nadežča veterinarja v veterinarski ordinaciji na Portugalskem, opravlja storitev na Portugalskem; estonski zdravnik, ki tri dni na mesec skrbi za bolnike na Finskem, opravlja storitev na Finskem; prav tako storitev opravlja španski poklicni potapljač, ki štiri mesece dela na naftni ploščadi na Norveškem.

14. Ali lahko uporabite postopek za izdajo evropske poklicne izkaznice (EPC), da bi pridobili priznanje kvalifikacij?

EPC je elektronski postopek za pridobitev priznanja poklicnih kvalifikacij ali oddajo prijave za opravljanje začasnih storitev v drugi državi EU, v kateri je vaš poklic reguliran. EPC ni fizična kartica, ampak spletni postopek priznavanja, ki je na voljo za nekatere poklice.

Trenutno lahko EPC uporabljate le, če ste:

- medicinska sestra za splošno zdravstveno nego,
- farmacevt,
- fizioterapevt,
- gorski vodnik ali
- nepremičninski posrednik.

Odločite se lahko, ali boste zaprosili za EPC ali uporabili tradicionalne postopke, določene v Direktivi 2005/36/ES. Če uporabite postopek EPC, boste lahko prenesli potrdilo EPC in ga uporabljali kot dokaz za odločbo o priznanju svojih kvalifikacij ali predhodno prijavo za začasno opravljanje storitev.

Za več informacij o delovanju EPC, njenih prednostih, zahtevah glede dokumentacije in morebitnih pristojbinah glej namenski [razdelek o EPC](#) na spletišču [Tvoja Evropa](#).

Za pripravo prošnje za EPC preberite publikacijo [Evropska poklicna izkaznica – Priročnik za strokovnjake](#).

Za pripravo prošnje za EPC uporabite [spletno orodje EPC](#).

Veljavnost EPC lahko kadar koli preverite z uporabo orodja za [preverjanje veljavnosti EPC](#).

Upoštevajte, da se postopek EPC ne uporablja za Švico.

A. ZAČASNO IN OBČASNO OPRAVLJANJE STORITEV

Če želite svoj poklic v drugi državi članici opravljati začasno in izpolnjujete nekatere pogoje, za vas veljajo bolj prožna pravila, kot če želite v tej državi ustanoviti stalni sedež. V večini primerov vam ni treba predložiti kvalifikacij v odobritev, ampak lahko začnete svoj poklic takoj opravljati. Vendar lahko organ države članice gostiteljice zahteva, da predložite nekatere informacije.

Vprašanja, navedena v nadaljevanju, zagotavljajo informacije o tem, katere formalnosti boste morda morali opraviti, in pojasnjujejo, katere pravice imate, če se vaše kvalifikacije preverjajo.

A.1 Skupna pravila

15. Kaj pomeni začasno in občasno opravljanje storitev?

Če ste zakonito ustanovljeni v eni od držav, navedenih v odgovoru na vprašanje 3, ter nameravate začasno in občasno fizično opravljati storitve na ozemlju države članice gostiteljice, nacionalni organi ocenijo to začasno in občasno naravo opravljanja storitev za vsak primer posebej, zlasti njegovo trajanje, pogostost, rednost in neprekinjenost ⁽⁹⁾.

Organi ne smejo določiti privzetega najdaljšega trajanja ali pogostosti, ki bi veljala za vse ali nekatere vrste ponudnikov storitev, pri čemer daljšega ali pogostejšega opravljanja storitve ali neke vrste storitve v drugi državi članici ne bi bilo mogoče šteti za opravljanje storitev v smislu prava EU.

Storitve se v skladu s pravom EU lahko opravljajo daljše obdobje, celo več let, če se zagotavljajo na primer v povezavi z gradnjo velike zgradbe. Ponudnik storitev se lahko zato v državi članici gostiteljici opremi z infrastrukturo, potrebno za opravljanje zadevnih storitev, kot so pisarna, uradni prostori ali posvetovalnice.

Organi lahko pri ocenjevanju začasne in občasne narave opravljanja storitev upoštevajo vrsto dejavnosti, kot je sezonska dejavnost. Zato tudi krajša obdobja dela v drugi državi članici ne pomenijo nujno, da je treba uporabljati pravila o svobodi opravljanja storitev. Na primer, učitelj smučanja iz države članice A vsako leto med smučarsko sezono od novembra do marca opra-

vlja svoje storitve v državi članici B. Mogoče bi bilo trditi, da je kot učitelj smučanja dejansko ustanovljen v državi članici B, saj zunaj sezone ne dela kot učitelj smučanja v državi članici A. Njegova glavna dejavnost v letu, tj. delo učitelja smučanja, bi se zato izvajala v državi članici B.

V primeru sezonskih dejavnosti lahko države članice izvajajo preglede, da preverijo začasno in občasno naravo storitev, ki se opravljajo na njenem ozemlju. Država članica gostiteljica lahko enkrat letno zahteva informacije o storitvah, ki se dejansko opravljajo na njenem ozemlju, če ponudnik storitev takšnih informacij ni prostovoljno sporočil že sam.

Če organi države članice ne morejo nedvoumno dokazati, da je oseba dejansko ustanovljena na njenem ozemlju, morajo uporabljati pravila za začasno in občasno opravljanje storitev. To jim ne preprečuje ponovne proučitve vprašanja v poznejši fazi.

Če v državi članici gostiteljici opravljate storitev, ne da bi zapustili svojo matično državo članico, je to morda zajeto z Direktivo 2000/31/ES o elektronskem poslovanju ali Direktivo 2006/123/ES o storitvah, in ne z Direktivo 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

16. Kaj pomeni izraz „zakonito ustanovljen“?

Za začasno in občasno opravljanje storitev morate biti zakonito ustanovljeni v eni od držav, navedenih v odgovoru na vprašanje 3.

Posebna pravila veljajo za Švico, kjer je pravica opravljanja storitve omejena na obdobje, ki ni daljše od 90 dni dejanskega dela v koledarskem letu.

Če država, v kateri ste ustanovljeni, ne regulira poklica, za katerega ste usposobljeni, niti usposabljanja, ki vodi do opravljanja tega poklica (glej vprašanja 9 do 12), lahko država članica gostiteljica določi pogoj, da ste zadevni poklic v državi članici ustanovitve opravljali eno leto.

Vendar te zahteve ni mogoče uporabiti, če ste arhitekt, zdravnik z osnovnim medicinskim usposabljanjem, splošni zdravnik ali zdravnik z medicinsko specializacijo, medicinska sestra za sploš-

⁽⁹⁾ Ustrezna sodna praksa Sodišča Evropske unije: sodba z dne 30. novembra 1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411; sodba z dne 11. decembra 2003, Schnitzer, C-215/01, EU:C:2003:662; sodba z dne 18. novembra 2010, Komisija proti Portugalski republiki, C-458/08, EU:C:2010:692.

no zdravstveno nego, zobozdravnik, veterinar, babica ali farmacevt ter ste zato upravičeni do avtomatičnega priznanja (glej vprašanje 45), ali če opravljate poklic v obrtništvu, industriji ali trgovini iz Priloge IV k Direktivi 2005/36/ES ter izpolnjujete pogoje za upravičenost do avtomatičnega priznanja na podlagi sistema ustanavljanja (glej vprašanje 49).

Zakonito ste ustanovljeni, če izpolnjujete vse pogoje za opravljanje nekega poklica v državi članici (glej vprašanje 43) in vam tega poklica ni prepovedano opravljati (niti začasno). Zakonito ste lahko ustanovljeni kot zaposlena ali samozaposlena oseba. Ko načrtujete opravljanje storitve, vam poklica ni treba opravljati.

Primer: ste francoski arhitekt, vpisan v poklicni register; v Franciji ste zakonito ustanovljeni, čeprav v Franciji še ne delate kot arhitekt; če po drugi strani še niste vpisani v poklicni register, niste zakonito ustanovljeni.

Primer: v Belgiji delate kot veterinar na veterinarski kliniki. V Belgiji ste zakonito ustanovljeni.

17. Ali morate oddati prijavo?

To je odvisno od nacionalnih predpisov.

Ko prvič opravljate storitev na ozemlju druge države članice, lahko ta od vas zahteva, da morate oddati prijavo. To ni prošnja za dovoljenje za opravljanje poklica. Direktiva držav članic ne zavezuje, naj zahtevajo tako prijavo; gre za možnost, ki jo lahko države članice uporabljajo samo v okviru omejitev iz Direktive in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Če se država članica odloči, da bo zahtevala tovrstno prijavo, jo boste morali morda oddati enkrat letno skupaj z informacijami o vseh bistvenih spremembah vašega stanja, če nameravate v zadevnem letu opravljati storitve na ozemlju navedene države članice. Prijava mora biti pisna in predložena na enega od naslednjih načinov: z navadno ali priporočeno pošto, po telefaksu, e-pošti itd. ter naslovljena na pristojne organe države gostiteljice.

Če poklic, ki ga želite opravljati, vključuje morebitno tveganje za javno zdravje ali varnost, lahko organ države članice gostiteljice preveri vaše kvalifikacije, preden začnete delati. Za več informacij glej točko A.2. Če ste upravičeni do uporabe postopka EPC (glej vprašanje 14), lahko namesto oddaje predhodne prijave zaprosite za EPC za začasno ali občasno opravljanje storitev. Ko je izkaznica EPC izdana, ostane v sistemu 18 mesecev in se lahko podaljša za 18 mesecev.

Če zaprosite za EPC, se vaša prošnja pošlje neposredno imenovanim organom, ki uporabljajo spletno orodje EPC (glej vprašanje 14).

To prijavo lahko oddate kadar koli pred prvim opravljanjem storitve. Država članica gostiteljica ne sme zahtevati, da to prijavo oddate nekaj mesecev ali dni pred začetkom opravljanja storitve. Vendar je treba upoštevati, da se lahko prijava obravnava do pet mesecev, odvisno od vašega poklica (glej vprašanja 24 in 33). Prijavo lahko oddate tudi, če nameravate opravljati storitev v državi članici, čeprav ne veste, kdaj natančno jo boste opravljali. Vsekakor morate sami presoditi, kdaj pred začetkom opravljanja storitve je najustreznejše oddati prijavo.

Primer: ste poljski gorski vodnik in želite med naslednjo poletno sezono svoj poklic prvič dva ali tri tedne opravljati v Avstriji, vendar še ne veste, kje in kdaj. Prijavo lahko oddate jeseni leto prej, da bi si zagotovili, da boste v primeru, da bo treba vaše kvalifikacije preverjati (glej vprašanja 26 do 36), lahko začeli delati v Avstriji, ko bo čas za to. Če pa ste po drugi strani že opravljali storitve v Avstriji, vaših kvalifikacij ne bo treba znova preverjati in lahko začnete svoj poklic opravljati takoj po oddaji prijave. V takem primeru lahko prijavo oddate veliko pozneje, na primer novembra ali decembra ali celo en dan pred začetkom opravljanja storitve.

Če zaprosite za EPC, bo organ vaše matične države v enem tednu po prejemu vaše prošnje najprej preveril vašo prošnjo in vas z uporabo spletnega orodja EPC obvestil o morebitnih manjkajočih dokumentih. Ko je vloga popolna, mora organ matične države v treh tednih izdati EPC za začasno opravljanje storitev v državi gostiteljici. EPC potrjuje, da ste izpolnili zahtevo po predložitvi predhodne prijave.

18. Kako veste, pri katerem organu morate predložiti prijavo?

Po zaslugi centra za pomoč v vaši matični državi članici ali državi članici gostiteljici, katerega naloga je, da vam pomaga pridobiti priznanje kvalifikacij, lahko [pristojni organ](#) poiščete v sodelovanju s centri za pomoč v drugih državah članicah.

Prijavo lahko oddate tudi neposredno prek [enotne kontaktne točke](#) države članice. Prek te kontaktne točke lahko na daljavo in elektronsko opravite vse postopke in formalnosti, ki so potrebni za opravljanje vašega poklica v državi članici gostiteljici, vključno z oddajo prijave.

Če ste upravičeni do uporabe postopka EPC (glej vprašanje 14), bo spletno orodje EPC posredovalo vašo prošnjo neposredno imenovanemu organu. To orodje lahko uporabljate za spremljanje statusa vaše prošnje.

19. Katere informacije je treba navesti v prijavi?

Najverjetneje boste morali navesti svoje polno ime, kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov itd.), državljanstvo, poklic, za katerega ste usposobljeni v državi članici, v kateri ste zakonito ustanovljeni, in poklic, ki ga želite opravljati v državi članici gostiteljici.

Morda boste morali zagotoviti tudi informacije o morebitnem zavarovanju poklicne odgovornosti, na primer ime vaše zavarovalnice, številko pogodbe itd.

Za lažjo obravnavo vaše prošnje lahko navedete tudi, ali storitve na ozemlju zadevne države članice ponujate prvič ali prosite za vsakoletno podaljšanje.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC, boste morali s spletnim orodjem EPC izpolniti spletni obrazec za prošnjo (osebni podatki, kontaktni podatki, država zakonite ustanovitve, država gostiteljica, zadevni poklic, ali ste na podlagi diplome oziroma spričevala upravičeni do avtomatičnega priznanja ali pridobljenih pravic, informacije o morebitnem zavarovanju poklicne odgovornosti). Preden zaprosite za EPC, preglejte smernice, navedene v odgovoru na vprašanje 14.

20. Katere informacije se od vas ne bi smele zahtevati?

Država članica gostiteljica ne sme zahtevati, da navedete kraj in/ali datum in/ali trajanje opravljanja storitve na njenem ozemlju ali število ali identiteto udeležencev skupine, če spremljate skupino strank v državi članici gostiteljici. Poleg tega ne sme zahtevati, da morate navesti naslov v državi članici gostiteljici.

21. Katere dokumente morate na zahtevo priložiti svoji prijavi?

Država članica gostiteljica lahko zahteva, da pred začetkom opravljanja storitve na njenem ozemlju ali če so se spremenile okoliščine, kot dokazuje kateri koli od navedenih dokumentov, prijavi priložite naslednje dokumente:

- dokaz o državljanstvu
- dokument, ki dokazuje, da ste zakonito ustanovljeni v državi članici in da vam ni prepovedano opravljanje poklica (niti začasno)

Primer dokumentov, ki dokazujejo zakonito ustanovitev:

če je poklic v državi članici, kjer ste zakonito ustanovljeni, reguliran: npr. potrdilo pristojnega organa, pristojnega strokovnega organa, kopija vaše licence za opravljanje poklica. Če poklic v državi članici, kjer ste zakonito ustanovljeni, ni reguliran: npr. kopija vaše licence za opravljanje poklica, če obstaja, izpis iz registra podjetij, potrdilo poklicnega združenja, potrdilo delodajalca, ki mu je priloženo dokazilo o socialnem zavarovanju ali davčni dokument.

V dokumentu mora biti jasno naveden zadevni poklic.

Če na podlagi predloženega dokumenta ni mogoče ugotoviti, ali vam je opravljanje poklica začasno ali trajno prepovedano, boste morda morali predložiti drugi dokument v dokaz, da vam opravljanje poklica ni začasno prepovedano.

Od vas se lahko zahteva samo, da predložite dokument, ki dokazuje zakonito ustanovitev, ki dejansko obstaja v državi članici, v kateri ste zakonito ustanovljeni.

Primer: izpis iz kazenske evidence, potrdilo sodnega ali policijskega organa itd.

- dokazilo o vaših poklicnih kvalifikacijah

Gre za kvalifikacijo, na podlagi katere imate pravico opravljati poklic, če je ta reguliran v državi članici, kjer ste to kvalifikacijo pridobili. Sem lahko spadajo tudi vaše poklicne izkušnje. Če poklic ni reguliran, gre za kvalifikacijo, ki potrjuje usposabljanje, s katerim ste se pripravili na opravljanje tega poklica, ali vaše poklicne izkušnje, če take kvalifikacije nimate (glej naslednjo alineo).

- dokazilo, da ste zadevni poklic v zadnjih desetih letih opravljali vsaj eno leto, če v državi članici, v kateri ste zakonito ustanovljeni, nista regulirana niti poklic niti usposabljanje zanj (glej vprašanja 9 in 12). To lahko dokažete na kateri koli način, na primer s potrdilom delodajalca, davčnim izpisom itd.
- dokazilo, da niste bili obsojeni za hujša kazniva dejanja, če delate na področju varovanja (npr. zasebni varnostnik), v zdravstvenem sektorju ali poučujete mladoletnike in otroke, kadar država članica gostiteljica to zahteva tudi od svojih državljanov.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC, se lahko od vas zahteva, da naložite kopije zgoraj navedenih dokumentov z uporabo spletnega orodja EPC, če država članica gostiteljica zaprosi zanje.

V skladu s pravili EPC bi vam morali biti organi vaše matične države članice sposobni pomagati pri pripravi prošnje ter preveriti, ali je pravilna in popolna glede na zahteve ustrezne države članice gostiteljice. Poleg tega bodo potrdili verodostojnost in veljavnost vaših dokumentov.

V skladu s pravili EPC organi vaše matične države od vas ne morejo zahtevati naslednjih dokumentov:

- **dokazila o zakoniti ustanovitvi**, če lahko organ matične države potrdi vašo zakonito ustanovitev z notranjimi upravnimi sredstvi;
- **potrdila** ali dokumenta, za izdajo katerega je v skladu z nacionalnim pravom pristojen organ matične države.

V teh primerih bi moral organ izdati dokumente in jih neposredno naložiti v vaš spis EPC.

Pristojni organ zadevne države članice gostiteljice ne more zavrniti izdaje vaše izkaznice EPC na podlagi pomanjkanja dokazil o znanju jezikov in ne sme določiti, da je predložitev dokazila o znanju jezikov obvezni del vaše prošnje EPC. Vendar pa lahko država članica gostiteljica po izdaji vaše izkaznice EPC zahteva določeno stopnjo znanja jezika za nekatere poklice, na primer tiste, ki imajo lahko posledice za varnost bolnikov. Ko zaprosite za izkaznico EPC, že lahko predložite vse dokumente, ki dokazujejo znanje jezika in ki bi jih država članica gostiteljica lahko zahtevala po izdaji izkaznice EPC. Za več informacij glej oddelek V o zahtevah glede jezika.

Za konkretne informacije o zahtevah glede dokumentov za EPC v državah gostiteljicah glej **simulator dokumentov za EPC**, ki je na voljo v namenskem razdelku spletišča **Tvoja Evropa** (glej vprašanje 14).

22. Ali lahko pristojni organ države članice gostiteljice zahteva izvirne dokumente ali overjene kopije?

Organ države članice gostiteljice ne more zahtevati, da predložite izvirne dokumente. Vendar pa lahko zahteva overjene kopije pomembnih dokumentov, kot so poklicne kvalifikacije in dokumenti, ki dokazujejo vaše poklicne izkušnje.

Če overjenih kopij enega ali več od teh dokumentov ne morete predložiti, mora organ sam preve-

riti verodostojnost dokumenta pri organu države članice, v kateri ste zakonito ustanovljeni.

Če se odločite, da boste zaprosili za izkaznico EPC (glej vprašanje 14), se od vas lahko zahteva, da naložite overjene kopije z uporabo spletnega orodja EPC, le če vaša matična država ni mogla preveriti veljavnosti in verodostojnosti vaših dokumentov in če država gostiteljica zahteva overjene kopije. Matična država nikakor ne more vnaprej zahtevati predložitve overjenih kopij, ne da bi jih poskusila preveriti po upravni poti.

Država članica gostiteljica od vas ne more zahtevati, da predložite overjeno kopijo uradnih dokumentov, ki dokazujejo vaše državljanstvo, kot je potni list ali osebna izkaznica.

23. Ali morajo biti vsi dokumenti prevedeni in overjeni?

Pristojni organ države članice gostiteljice lahko prevod dokumentov zahteva samo, če ga potrebuje za obravnavo vaše prošnje.

Overjeni prevodi se zahtevajo samo za pomembne dokumente.

Primer: poklicne kvalifikacije, potrdila v zvezi s trajanjem in vrsto dejavnosti poklicnih izkušenj.

Prevod pa se ne zahteva, če ste zdravnik, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, babica, veterinar, farmacevt ali arhitekt, katerih kvalifikacije so navedene v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES, saj ni nujen za obravnavo vaše prošnje. Pristojni organ lahko enostavno preveri, ali naziv vaših kvalifikacij ustreza nazivu v Prilogi V.

Organ države članice gostiteljice ne more zahtevati overjenih prevodov standardnih dokumentov, kot so osebne izkaznice, potni listi itd.

Lahko se svobodno odločite, ali boste prevode overili pri pristojnem organu svoje matične države članice ali države članice gostiteljice. Organ države članice gostiteljice mora sprejeti prevode, ki jih je overil pristojni organ vaše matične države članice.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14), se lahko od vas zahteva, da naložite prevode dokumentov z uporabo spletnega orodja EPC, le če prevode zahteva država gostiteljica in samo za dokumente, za katere se lahko prevod zahteva v skladu s pravili EPC. Praviloma

organi v postopku EPC ne morejo zahtevati prevodov naslednjih dokumentov:

- dokazila o državljanstvu (potnega lista ali osebne izkaznice);
- dokazil o formalnih kvalifikacijah, navedenih v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES, ki jih je izdala država vaše zakonite ustanovitve;
- naslednjih potrdil, ki jih je izdal nacionalni organ v vaši državi ustanovitve:
 - potrdil o pridobljenih pravicah, potrdil o skladnosti, potrdil o spremembi naziva kvalifikacij;
 - potrdil o zakoniti ustanovitvi;
 - potrdil o tem, da ponudniku niso niti začasno niti dokončno odvzete pravice do opravljanja poklica, in/ali o nekaznovanosti.

24. Kako hitro po oddaji prijave lahko začnete opravljati svojo dejavnost?

Svojo dejavnost na celotnem ozemlju države članice gostiteljice lahko začnete opravljati takoj; ni vam treba čakati na dovoljenje organa države članice gostiteljice (razen če za vas velja predhodno preverjanje, pojasnjeno v točki A.2 spodaj).

Če zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), bo potrdilo EPC, ki dokazuje, da ste izpolnili pogoj in oddali predhodno prijavo, izdano v treh tednih po predložitvi vseh zahtevanih dokumentov in informacij.

Morda boste morali po oddaji prijave izpolniti tudi dodatne zahteve glede jezika (glej oddelek V o zahtevah glede jezika).

A.2 Predhodno preverjanje kvalifikacij v primeru možnega tveganja za javno zdravje ali varnost

25. Kaj to pomeni v praksi?

Če poklic, ki ga želite opravljati, vključuje možno tveganje za javno zdravje ali varnost, lahko organ države gostiteljice preveri vaše kvalifikacije, zaradi česar se lahko začetek izvajanja vaše dejavnosti odloži. Za več podrobnosti o predhodnih preverjanjih glej vprašanja 30 do 34.

26. Kateri so poklici z možnim tveganjem za javno zdravje ali varnost?

Za informacije o tem, kateri poklici po mnenju države članice pomenijo možno tveganje za javno zdravje ali varnost, se lahko obrnete na [center za pomoč](#) države članice gostiteljice.

Če razmišljate o tem, da bi zaposlili za EPC, lahko te informacije poiščete tudi prek [simulatorja dokumentov za EPC](#), ki je na voljo v namenskem razdelku spletišča [Tvoja Evropa](#) (glej vprašanje 14).

27. Ali lahko države članice preverjajo kvalifikacije za sektorske poklice?

Države članice predhodnega preverjanja kvalifikacij ne morejo izvajati/zahtevati za zdravnike, medicinske sestre za splošno zdravstveno nego, zobozdravnike, veterinarje, babice, farmacevte in arhitekta, če so ti upravičeni do avtomatičnega priznanja na podlagi sistema ustanavljanja (glej vprašanja 44 do 47). Od njih se lahko zahteva, naj oddajo predhodno prijavo, nato pa lahko začnejo takoj opravljati svojo dejavnost (glej načelo, pojasnjeno v točki A.2, vprašanje 43).

Primer: portugalski zdravnik z diplomom „Carta de curso de licenciatura em medicina“ je upravičen do avtomatičnega priznanja, zato njegovih kvalifikacij ni treba preverjati.

Primer: če ste fizioterapevt, lahko država članica gostiteljica preveri vaše kvalifikacije, če meni, da obstaja tveganje za zdravje in varnost.

28. Ali predhodno preverjanje kvalifikacij vpliva na poklice na področju obrtništva, trgovine in industrije, navedene v Prilogi IV k Direktivi?

Države članice ne morejo izvajati predhodnih preverjanj kvalifikacij pri osebah, ki opravljajo poklice na področju obrtništva, trgovine in industrije, ki vključuje možno tveganje za javno zdravje ali varnost, če so upravičene do avtomatičnega priznanja v skladu z Direktivo, tj. če imajo toliko let poklicnih izkušenj, kot se zahteva z Direktivo, in če so te izkušnje po potrebi dopolnjene z usposabljanjem.

29. Ali se preverjanja ponavljajo?

Ne, vaše kvalifikacije se lahko preverijo samo, ko prvič vstopite v državo članico gostiteljico, da bi tam opravljali storitev.

Primer: ste španski fizioterapevt in ste leta 2002 štiri mesece delali v Franciji, potem ko ste v navedeni državi članici pridobili priznanje svojih poklicnih kvalifikacij, zdaj pa želite za določen čas spet delati v Franciji. V tem primeru se vaše kvalifikacije ne smejo znova preverjati, saj so bile preverjene že leta 2002.

Podobno se v primeru, da zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), vaše kvalifikacije ne bodo znova preverjale, ko zaprosite za vsakoletno podaljšanje EPC.

30. Ali morate v primeru preverjanja vaših kvalifikacij predložiti dodatne informacije in dokumente?

Organ, pristojen za preverjanje vaših kvalifikacij, lahko zahteva, da predložite informacije o skupnem trajanju študija, študijskih predmetih in stopnji študija teh predmetov, deležu teoretičnega in praktičnega pouka. Prav tako vas lahko pozove, da predložite informacije o vaših poklicnih izkušnjah, morebitnem nadaljnjem poklicnem usposabljanju, seminarjih in drugih tečajih, ki ste jih morda opravili poleg osnovnega usposabljanja, kot je vseživljenjsko učenje.

V vašem interesu je, da te informacije predložite, saj lahko to olajša preverjanje vaših kvalifikacij in prepreči sprejetje dodatnih ukrepov (glej vprašanje 32).

Tudi če teh informacij ne predložite, mora pristojni organ sprejeti odločitev, vendar to stori na podlagi razpoložljivih informacij.

31. Kakšno odločitev lahko sprejme pristojni organ?

Obstaja več možnosti.

Pristojni organ se lahko po pregledu vaše vloge odloči, da vaših kvalifikacij ne bo preverjal.

Primer: pristojni organ je že preveril podobne kvalifikacije in meni, da imetniki teh kvalifikacij ne pomenijo možnega tveganja za zdravje ali varnost uporabnikov storitve.

Pristojni organ se lahko po pregledu vaše vloge odloči, da bo vaše kvalifikacije preveril, pri čemer vam bo po tem pregledu dovolil ali prepovedal opravljati storitev.

Lahko tudi zahteva, da sprejmete izravnalne ukrepe (glej vprašanje 32). V tem primeru morate najprej te ukrepe upoštevati, šele nato boste izvedeli, kakšna je končna odločitev organa – ali vam dovoli opravljati storitev (v primeru ugodnega izida) ali ne (v primeru neugodnega izida).

Imate pravico, da pri sodišču države članice gostiteljice vložite pritožbo, da se preveri, ali je odločitev skladna z nacionalnim pravom in pravom EU (glej vprašanje 65).

Če pristojni organ ne odgovori v rokih iz Direktive 2005/36/ES, se storitev lahko opravlja.

Če zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), bo organ vaše matične države najprej preveril popolnost vaše prošnje ter veljavnost in verodostojnost dokumentov. Nato bo posredoval vlogo organu države gostiteljice v odločanje. Organ države gostiteljice lahko sprejme eno od naslednjih odločitev:

- izda EPC (s čimer vam dovoli opravljati storitev);
- zahteva izravnalne ukrepe;
- zavrne izdajo EPC (s čimer vam prepove opravljati storitev).

Poleg tega se EPC avtomatično izda, če organ države gostiteljice ne sprejme odločitve v predpisanem roku. Taka EPC ima enako veljavnost in podeljuje enake pravice kot EPC, ki jo izda pristojni organ.

32. Katere dodatne ukrepe lahko zahteva pristojni organ in v katerem primeru?

Pristojni organ lahko od vas zahteva, da opravite preskus, če se vaše usposabljanje in usposabljanje v državi članici gostiteljici bistveno razlikujeta, pri čemer lahko te razlike ogrozijo zdravje ali varnost uporabnikov storitve.

Preden opravljate preskus, mora organ preveriti, ali so se lahko te razlike izravnale z vašimi poklicnimi izkušnjami, stalnim strokovnim izpopolnjevanjem ali katerim koli drugim usposabljanjem, ki ste ga morda opravili.

Če pristojni organ ob sprejetju odločitve glede obveznega opravljanja preskusa teh informacij ni imel na voljo, vam mora najprej omogočiti, da dokazete, da ste lahko primanjkljaj v znanju nadoknadili s poklicnimi izkušnjami, stalnim strokovnim izpopolnjevanjem ali dodatnim usposabljanjem.

Če tega ne morete dokazati, lahko organ od vas zahteva opravljanje preskusa. V primeru neuspeha bi morali imeti možnost preskus ponovno opravljati.

Enaka pravila veljajo, če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14).

33. Kako hitro mora pristojni organ sprejeti odločitev?

Organ bo odločitev o tem, ali vam dovoli opravljati storitev ali ne oziroma ali zahteva izravnanne ukrepe, sprejel v enem mesecu po prejemu vaše prošnje in podporne dokumentacije (če ni z vašo vlogo nobenih težav), v najslabšem primeru pa v štirih mesecih po prejemu prošnje in podporne dokumentacije (če so z vašo vlogo težave).

Če se organ odloči, da morate opravljati preskus, bo končno odločitev sprejel šele po preskusu, zato bo ta rok daljši. Organi vam morajo omogočiti opravljanje preskusa v enem mesecu po sprejetju odločitve o njegovem obveznem opravljanju.

Če morate opravljati preskus in ga uspešno opravite, lahko tako v najboljšem primeru začnete opravljati storitev v dveh mesecih po tem, ko organ prejme vašo prošnjo in podporno dokumentacijo (če ni z vašo vlogo nobenih težav), v najslabšem primeru pa v petih mesecih po tem, ko organ prejme vašo prošnjo in podporno dokumentacijo (če so z vašo vlogo težave).

Več informacij o rokih je na voljo v [kodeksu ravnanja](#) (glej zlasti točko 8 kodeksa).

Če zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), vas bo organ vaše matične države v enem tednu po prejemu vaše prošnje obvestil o morebitnih manjkajočih dokumentih. Ko predložite vse zahtevane dokumente ter organ preveri njihovo veljavnost in verodostojnost, v enem mesecu posreduje vašo vlogo organu države gostiteljice. Organ države gostiteljice sprejme končno odločitev v dveh mesecih po prejemu vloge (v utemeljenih primerih se lahko to obdobje dvakrat podaljša za dva tedna).

34. Kaj se zgodi, če pristojni organ ne odgovori v predpisanem roku?

Če izpolnujete pogoje za uporabo pravil iz Direktive v zvezi s svobodo opravljanja storitev (glej

vprašanje 13) in organ ne odgovori v predpisanem roku, lahko na ozemlju države članice gostiteljice začnete opravljati storitev.

Če zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), vendar organ države gostiteljice ne sprejme odločitve v predpisanem roku (glej vprašanje 31), se EPC avtomatično izda. Taka EPC ima enako veljavnost in podeljuje enake pravice kot EPC, ki jo izda pristojni organ.

A.3 Pravila

35. Katera pravila morate upoštevati pri opravljanju svojega poklica?

Na splošno morate pri opravljanju storitve uporabljati strokovni naziv države članice ustanovitve, če tak naziv za vašo poklicno dejavnost obstaja. Naziv bi moral biti v uradnem jeziku države članice ustanovitve, da se prepreči zamenjava s strokovnim nazivom države članice gostiteljice.

Upoštevati morate tudi poklicna pravila ravnanja, ki so neposredno povezana s poklicnimi kvalifikacijami, veljavnimi v vaši matični državi članici in državi članici gostiteljici, na primer pravila v zvezi s poklicnimi kršitvami.

36. Katera pravila se za vas ne uporabljajo?

- Odobritev poklicne organizacije ali organa, registracija ali članstvo v njem; vendar se lahko zahteva začasna ali pro forma registracija, če to ne odloži ali oteži opravljanja vaše storitve. Za to registracijo niste odgovorni sami in jo po potrebi izvedejo pristojni organi države članice gostiteljice;
- registracija pri organu za socialno varnost; ta organ morate o opravljanju storitve obvestiti predhodno ali v nujnih primerih naknadno.

B. USTANOVITEV

Kadar se odločite za (stalno) ustanovitev v drugi državi članici, da bi tam opravljali reguliran poklic, lahko zadevna država članica preveri vaše kvalifikacije. Zato boste morda morali opraviti nekaj formalnosti in slediti postopku. V vprašanjih, navedenih v nadaljevanju, je pojasnjeno, katere so te formalnosti in katere pravice imate v okviru postopka priznavanja.

B.1 Skupna pravila

37. Kako veste, kje vložiti prošnjo za priznanje?

Centri za pomoč, katerih naloga je, da vam pomagajo pridobiti priznanje vaših kvalifikacij, vam lahko sporočijo, kje lahko vložite prošnjo za priznanje, in vam dajo informacije o postopku, ki ga morate upoštevati.

Vendar pa bi morali imeti možnost prošnjo za priznanje vložiti tudi neposredno pri enotni kontaktni točki države članice, kot se zahteva v Direktivi 2005/36/ES in Direktivi 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu. Z uporabo teh **enotnih kontaktnih točk** lahko na daljavo elektronsko opravite vse postopke in formalnosti, ki so potrebni, da lahko opravljate svoj poklic v državi članici gostiteljici, vključno z vložitvijo prošnje za priznanje.

Če ste upravičeni do uporabe postopka EPC (glej vprašanje 14), lahko za vložitev prošnje za EPC uporabite spletno orodje EPC. To orodje bo vašo prošnjo posredovalo neposredno imenovanemu organu. To orodje lahko uporabljate tudi za spremljanje statusa svoje prošnje.

38. Katere dokumente morate predložiti na zahtevo pristojnega organa države članice, v kateri želite delati?

38a. Dokumenti za vse poklice

Organ države članice, v kateri želite opravljati svoj poklic, vas lahko pozove, da predložite naslednje dokumente:

- **dokazilo o državljanstvu**, na primer kopijo osebne izkaznice;
- **dokazilo, da imate potrdilo o strokovni usposobljenosti ali poklicnih kvalifikacijah**, na podlagi katerega ste pripravljeni za opravljanje ali ki omogoča dostop do opravljanja

zadevnega poklica v vaši matični državi članici (na primer kopijo potrdila ali kvalifikacij), vendar se to od vas ne sme zahtevati, če izpolnujete pogoje za avtomatično priznanje že zgolj na podlagi poklicnih izkušenj (glej vprašanja 47 do 49);

- **dokazilo o poklicnih izkušnjah:**
 - če imate kvalifikacijo, pridobljeno v tretji državi, in je to kvalifikacijo že priznala druga država članica; v tem primeru lahko pristojni organ države članice, v kateri želite opravljati poklic, zahteva potrdilo države članice, ki je priznala vašo kvalifikacijo, v katerem je navedeno, da ste na njenem ozemlju vsaj tri leta dejansko opravljali navedeni poklic (glej vprašanje 6);
 - če vaš poklic ali usposabljanje v matični državi članici nista regulirana (glej vprašanje 12);
- če se za dostop do poklica tudi od državljanov države članice zahtevajo:
 - **dokazilo o dobrem imenu ali ugledu ali dejstvu, da ni bil razglašen stečaj**, ali da vam opravljanje poklica ni bilo začasno ali trajno prepovedano zaradi resne poklicne kršitve ali kaznivega dejanja;
 - **zdravniško potrdilo o dobrem telesnem ali duševnem zdravju**, ki ga izda pristojni organ, ki je lahko nepogodbeni zdravnik (splošni ali specialistični zdravnik, odvisno od vrste zahtevanega potrdila);
- **dokazilo o vašem premoženjskem stanju in zavarovanju.**

38b. Dokumenti, ki se nanašajo izključno na sektorske poklice

Pristojni organ države članice, v kateri želite opravljati poklic, lahko zahteva:

- **potrdilo o skladnosti:** izda ga matična država članica, ki z njim potrdi, da je vaša kvalifikacija dejansko kvalifikacija iz Direktive;
- **potrdilo o spremembi naziva** (razen za arhitekte): če naziv vaše kvalifikacije, ki izpolnjuje minimalna merila usposobljenosti, ne ustreza nazivu iz ustrezne priloge k Direktivi;
- **potrdilo o vsaj enoletnih poklicnih izkušnjah**, če ste babica in ste se usposabljali za poklic medicinske sestre za splošno zdravstveno nego, nato pa še 18 mesecev za poklic babice;
- **potrdilo matične države članice o dejanskem in zakonitem opravljanju zadevnega poklica (običajno vsaj tri zaporedna leta v petih letih pred izdajo potrdila):**
 - če ste zdravnik, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik,

veterinar, babica ali farmacevt in ste kvalifikacije pridobili pred referenčnim datumom iz Priloge V k Direktivi, pri čemer vaše kvalifikacije ne izpolnjujejo minimalnih zahtev usposobljenosti, ter v drugih posebnih primerih, predvidenih v Direktivi, na primer kvalifikacije, pridobljene v državah, ki ne obstajajo več, kot sta nekdanja Jugoslavija ali Češkoslovaška;

- če ste arhitekt in nimate kvalifikacij, navedenih v Prilogi V ali Prilogi VI, ter v drugih posebnih primerih, predvidenih v Direktivi (na primer kvalifikacije, pridobljene v nekdanji Jugoslaviji). V nekaterih primerih mora biti na potrdilu navedeno tudi, da ste dovoljenje za uporabo poklicnega naziva arhitekt v matični državi članici pridobili pred datumom, navedenim v Direktivi za zadevno državo članico.

Na podlagi potrdila o dejanskem in zakonitem opravljanju zadevnega poklica v obdobju, navedenem v Direktivi, ste upravičeni do avtomatičnega priznanja kvalifikacij. Če ne izpolnjujete meril za tako potrdilo, bodo vaše kvalifikacije ocenjene v okviru splošnega sistema priznavanja (glej vprašanja 51 do 62) ali v skladu s Pogodbo (glej vprašanje 47).

Direktiva ne določa časovne omejitve za veljavnost potrdila o pridobljenih pravicah, potem ko je to izdano.

To potrdilo lahko izda katera koli država članica (ne le država članica, v kateri je bila pridobljena diploma, ki ne izpolnjuje meril).

38c. Dokumenti, ki se nanašajo izključno na poklice na področju obrtništva in industrije

Pristojni organ države članice, v kateri želite opravljati poklic, lahko zahteva:

- potrdilo, ki ga izda pristojni organ matične države članice in v katerem sta navedena vrsta dejavnosti in obdobje opravljanja dejavnosti;
- v nekaterih primerih se lahko od vas zahteva tudi dokazilo o usposabljanju.

38d. Dokumenti, ki se nanašajo izključno na poklice, za katere se uporablja splošni sistem

Pristojni organ države članice, v kateri želite opravljati poklic, lahko zahteva:

- dokazilo, da imate poklicne izkušnje z zadevnim poklicem, ki so enakovredne vsaj enoletnemu opravljanju poklica pri zaposlitvi s polnim delovnim časom: to dokazilo se lahko zahteva, če v vaši matični državi članici nista regulirana niti poklic niti usposabljanje zanj, v državi članici gostiteljici pa je poklic reguliran (glej vprašanja 9 in 12), pri čemer bi bilo treba upoštevati vse dokumente. Zato vam ni treba predložiti potrdila, ki ga je izdal pristojni organ. Država članica gostiteljica mora na primer sprejeti plačilne liste ali potrdila delodajalca; ne glede na to pa je še vedno pomembno, da je v dokumentih jasno opredeljena vaša poklicna dejavnost in da izkazujejo, da ste dejavnost izvajali vsaj eno leto;
- informacije o vašem usposabljanju, vendar samo, kolikor je to potrebno za ugotovitev morebitnih večjih razlik v primerjavi z zahtevanim nacionalnim usposabljanjem; običajno zadostuje, da zagotovite naslednje informacije: informacije o skupnem trajanju študija, študijskih predmetih in stopnji študija teh predmetov ter deležu teoretičnega in praktičnega pouka.

38e. Dokumenti, ki se lahko zahtevajo za postopek EPC

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14), se od vas lahko zahteva, da s spletnim orodjem EPC naložite kopije enega ali več dokumentov, navedenih v zgornjih točkah 38a, 38b ali 38d (kot je ustrezno), če jih zahteva država gostiteljica.

Poleg tega se lahko od vas zahteva, da predložite dokazilo o vaši zakoniti ustanovitvi, če organ vaše matične države ne more potrditi vaše zakonite ustanovitve (to ni potrebno, če ste ob vložitvi prošnje za EPC popolnoma usposobljeni, vendar še niste zakonito ustanovljeni, na primer če ste popolnoma usposobljeni diplomant, vendar še niste končali formalnosti glede registracije).

Poleg tega organ matične države v skladu s pravili EPC od vas ne more zahtevati spričevala, potrdila ali dokumenta, če je v skladu z nacionalnim pravom imenovan kot pristojen za izdajanje teh dokumentov. V teh primerih bo neposredno naložil zahtevane dokumente v vašo vlogo EPC. Za konkretne informacije o zahtevah glede dokumentov za EPC v državi gostiteljici glej simulator dokumentov za EPC, ki je na voljo v namenskem razdelku spletišča **Tvoja Evropa** (glej vprašanje 14).

39. Ali lahko na lastno pobudo predložite dodatne dokumente in ali je to koristno?

Če se za vaš poklic uporablja splošni sistem, je v vašem interesu, da pristojnemu organu zagotovite čim več informacij v zvezi s poklicnimi izkušnjami, nadaljnjim poklicnim usposabljanjem ali programi vseživljenjskega učenja, seminarji in drugimi tečaji, opravljenimi poleg osnovnega usposabljanja. To bi lahko olajšalo priznanje vaših kvalifikacij in vam lahko pomaga, da se v celoti ali delno izognete opravljanju preskusa poklicne usposobljenosti ali opravljanju prilagoditvenega obdobja, preden se vaša kvalifikacija prizna (glej vprašanji 52 in 53).

Če teh informacij ne predložite, mora pristojni organ kljub temu sprejeti odločitev, vendar to stori na podlagi razpoložljivih informacij.

40. Ali lahko pristojni organ države članice gostiteljice zahteva izvirne dokumente ali overjene kopije?

Organ države članice gostiteljice ne more zahtevati, da predložite izvirne dokumente. Vendar pa lahko zahteva overjene kopije pomembnih dokumentov, kot so poklicne kvalifikacije in dokumenti, ki dokazujejo vaše poklicne izkušnje.

Če overjenih kopij enega ali več od teh dokumentov ne morete predložiti, mora organ sam preveriti verodostojnost dokumenta pri organu države članice, v kateri ste zakonito ustanovljeni.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14), se lahko od vas zahteva, da naložite overjene kopije s spletnim orodjem EPC, le če vaša matična država po prejemu vaše popolne prošnje ni mogla preveriti veljavnosti in verodostojnosti vaših dokumentov in le če to zahteva država gostiteljica. Organ nikakor ne more vnaprej zahtevati overjenih kopij, ne da bi jih najprej poskusil preveriti. Organ matične države vas bo o potrebi po predložitvi overjenih kopij obvestil prek spletnega orodja EPC.

41. Ali morajo biti vsi dokumenti prevedeni?

Pristojni organ države članice gostiteljice lahko prevod dokumentov zahteva samo, če je to resnično potrebno za obravnavo vaše prošnje za priznanje.

Organ lahko zahteva overjene prevode samo za pomembne dokumente.

Primeri overjenih prevodov: poklicne kvalifikacije, potrdila, ki so jih izdali pristojni organi in ki potrjujejo poklicne izkušnje.

Če pa ste zdravnik, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, babica, veterinar, farmacevt ali arhitekt, katerih kvalifikacije so navedene v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES, prevod vaših poklicnih kvalifikacij morda ne bo potreben, saj mora organ preveriti samo, ali naziv vaših kvalifikacij ustreza nazivu, navedenemu v Prilogi V ali VI v nacionalnem jeziku. Če diploma v Prilogi V ni navedena, se lahko zahteva prevod.

Organ države članice gostiteljice prav tako ne sme zahtevati overjenih prevodov standardnih dokumentov, kot so osebne izkaznice, potni listi itd.

Lahko se svobodno odločite, ali boste prevode overili pri pristojnem organu svoje matične države članice ali države članice gostiteljice. Organ države članice gostiteljice mora vsekakor sprejeti prevode, ki jih je overil pristojni organ vaše države članice.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14), se lahko od vas zahteva, da naložite prevode dokumentov s spletnim orodjem EPC, le če prevode zahteva država gostiteljica in samo za dokumente, za katere lahko država članica gostiteljica zahteva prevode v skladu s pravili EPC. Organi v postopku EPC ne morejo zahtevati prevodov naslednjih dokumentov:

- dokazila o državljanstvu (potnega lista ali osebne izkaznice);
- dokazil o formalnih kvalifikacijah, navedenih v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES, ki jih je izdala matična država;
- potrdil, ki jih je izdal pristojni nacionalni organ v vaši matični državi, npr.:
 - potrdil o pridobljenih pravicah, potrdil o skladnosti, potrdil o spremembi naziva kvalifikacij;
 - potrdil o zakoniti ustanovitvi in
 - potrdil o tem, da ponudniku niso niti začasno niti dokončno odvzete pravice do opravljanja poklica, in/ali o nekaznovanosti.

42. V kolikšnem času mora biti obravnavana vaša prošnja za priznanje?

Pristojni organ države članice gostiteljice mora v enem mesecu od prejema vaše prošnje najprej potrditi njen prejem in vas obvestiti o morebitnih manjkajočih dokumentih.

Utemeljeno odločitev mora sprejeti:

- čim prej po prejemu vaše popolne prošnje;
- najpozneje v treh mesecih v primerih, za katere se uporabljajo pravila za avtomatično priznavanje (glej vprašanja 44 do 47), in
- najpozneje v štirih mesecih v primerih, za katere se uporabljajo splošna pravila o priznavanju diplom (glej vprašanja 51 do 64) in pravila o avtomatičnem priznavanju poklicnih izkušenj (glej vprašanja 48 do 50).

Če roka ne upošteva, glej vprašanje 65.

Če zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), vas bo organ vaše matične države v enem tednu po prejemu vaše prošnje obvestil o morebitnih manjkajočih dokumentih. Ko predložite vse zahtevane dokumente ter organ preveri njihovo veljavnost in verodostojnost, v enem mesecu posreduje vašo vlogo organu države gostiteljice. Organ države gostiteljice sprejme končno odločitev v enem mesecu (avtomatično priznavanje, glej vprašanja 43 in 44) ali dveh mesecih (splošni sistem priznavanja, glej vprašanje 45). V utemeljenih primerih se lahko to obdobje dvakrat podaljša za dva tedna.

43. Katere pravice imate, če se vam podeli priznanje?

Priznanje vam daje pravico opravljati zadevni poklic. Poklic lahko začnete opravljati pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane države članice gostiteljice. Zato bodo za vas pri opravljanju poklica veljali isti zakoni in drugi predpisi ter upravne določbe in kodeks ravnanja kot za državljane države članice gostiteljice. Zlasti boste morali zagotoviti, da vaše dejavnosti ostanejo v okviru dejavnosti poklica, kot so določene v državi članici gostiteljici. Če poklic opravljate kot plačana zaposlena oseba, se lahko v državi članici gostiteljici prijavljate na prosta delovna mesta in sodelujete v izbirnih postopkih (razgovor, obravnava prijave, javni razpis itd.) enako kot imetniki nacionalnih kvalifikacij.

V skladu z nacionalnim pravom države članice gostiteljice bo morda moral vsak, ki želi opravljati zadevni poklic, pridobiti dovoljenje, vključno z možnimi podaljšanji, ali se registrirati pri poklicni zbornici ali v registru. V primeru začasnega ali občasnega opravljanja storitve mora biti v obliki avtomatičnečasne registracije ali pro forma članstva, ki je brezplačno in ne povzroča zamud pri opravljanju storitve ali ga ne otežuje.

Podobno se lahko v primeru, če pridobite EPC (glej vprašanje 14), izvedejo poznejša preverjanja (kot je zahteva po registraciji pri poklicnem združenju ali državnem organu), preden lahko začnete opravljati poklic.

B.2 Sektorski poklici

To so poklici, za katere so bile po vsej EU uvedene minimalne enotne zahteve usposobljenosti: zdravniki, ki so opravili osnovno medicinsko usposabljanje, splošni zdravniki in zdravniki specialisti, medicinske sestre za splošno zdravstveno nego, splošni zobozdravniki in zobozdravniki specialisti, veterinarji, farmacevti in arhitekti. Ustrezne diplome so navedene v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES⁽⁹⁾ v jeziku države članice, ki je izdala diplomu.

44. Kako poteka obravnava vaše prošnje?

Če je vaša diploma navedena v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES, se za kvalifikacije načeloma uporabljajo pravila za avtomatično priznavanje diplom (glej vprašanja 45 in 47). Zato pristojni organ države članice gostiteljice ne sme preveriti vsebine usposabljanja, ki ste ga opravili, kar pomeni, da od vas ne sme zahtevati dokumentov, v katerih bi bila opredeljena vsebina opravljenega usposabljanja.

Če ste kvalifikacije pridobili v tretji državi⁽¹⁰⁾, se Direktiva načeloma ne uporablja. Če pa ste začetno priznanje v neki državi članici že pridobili in ste nato na njenem ozemlju vsaj tri leta opravljali zadevni poklic, se bodo vaše kvalifikacije obravnavale v okviru splošnega sistema priznavanja (glej vprašanja 47 in 51 do 64). Diplome tretje države ni v EU nikoli mogoče avtomatično priznati, saj ni navedena v Prilogi V k Direktivi.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14), bodo vašo prošnjo obravnavali organi v dveh državah članicah. Organ vaše matične države bo preveril, ali je vaša prošnja popolna (en teden) in ali so vaši dokumenti veljavni (en mesec), organ države gostiteljice pa bo po prejemu vaše popolne prošnje za EPC od organa matične države ocenil njeno vsebino (en mesec).

⁽⁹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1517331795984&uri=CELEX:02005L0036-20171201>.

⁽¹⁰⁾ To se nanaša na države, ki niso navedene v odgovoru na vprašanje 3.

45. Katere pogoje morate izpolnjevati, da ste upravičeni do avtomatičnega priznanja?

- **Zdravnik, ki je opravil osnovno medicinsko usposabljanje, splošni zdravnik in zdravnik specialist, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, veterinar in farmacevt**

Imeti morate eno od kvalifikacij, ki so navedene v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES (tj. formalno kvalifikacijo in morebitno potrdilo, ki ji je priloženo). Ta kvalifikacija potrjuje usposabljanje, ki izpolnjuje minimalne zahteve usposobljenosti, določene v Direktivi 2005/36/ES, za usposabljanje, ki se je začelo po referenčnem datumu iz Priloge V k Direktivi za zadevno kvalifikacijo in državo članico. Referenčni datum je običajno datum, ko se je določena država članica pridružila EU ali je začel veljati ustrezen pravni akt.

Primer: ste španski zdravnik s formalno kvalifikacijo „*Titulo de Licenciado en Medicina y Cirugia*“, za pridobitev katere ste začeli študirati po 1. januarju 1986 (glej Prilogo V, točka 5.1.3); ta kvalifikacija potrjuje usposabljanje, ki je v skladu z Direktivo, zato ste upravičeni do avtomatičnega priznanja.

- **Babica**

Imeti morate kvalifikacijo, ki je navedena v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES (tj. formalno kvalifikacijo in morebitno potrdilo, ki ji je priloženo). Ta kvalifikacija bi morala potrjevati usposabljanje, ki izpolnjuje minimalne zahteve usposobljenosti iz Direktive 2005/36/ES. Tako je običajno v primeru, ko se vaše usposabljanje začne po referenčnem datumu, navedenem v Prilogi V k Direktivi za zadevno kvalifikacijo in državo članico.

Glede na vrsto usposabljanja, ki ste ga opravili, ste lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja ali pa ne.

Do avtomatičnega priznanja boste upravičeni, če imate dokaze o formalnih kvalifikacijah za poklic babice iz točke 5.5.2 Priloge V k Direktivi 2005/36/ES in:

- ste opravili redni izobraževalni program za babice, ki je trajal vsaj tri leta in obsegal vsaj 4 600 ur teoretičnega in praktičnega usposabljanja, pri čemer je vsaj eno tretjino minimalnega trajanja predstavljalo klinično usposabljanje, ali
- ste opravili redni izobraževalni program za babice, ki je trajal vsaj dve leti in obsegal vsaj 3 600 ur, pogoj za dostop do njega

pa je bila formalna kvalifikacija za poklic medicinske sestre za splošno zdravstveno nego iz točke 5.2.2 Priloge V, ali

- ste kot babica opravili redni izobraževalni program, ki je trajal vsaj 18 mesecev in obsegal vsaj 3 000 ur, pogoj za dostop do njega pa je bila formalna kvalifikacija za poklic medicinske sestre za splošno zdravstveno nego iz točke 5.2.2 Priloge V, imate pa tudi vsaj eno leto poklicnih izkušenj, ki ste jih pridobili po zaključku tega usposabljanja.

- **Arhitekt**

Glede na vrsto usposabljanja, ki ste ga opravili, ste lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja ali pa ne.

Da bi bili upravičeni do avtomatičnega priznanja, morate imeti eno od kvalifikacij, ki so navedene v Prilogi V k Direktivi 2005/36/ES (tj. formalno kvalifikacijo in morebitno potrdilo, ki ji je priloženo). Ta kvalifikacija bi morala potrjevati usposabljanje, ki izpolnjuje minimalne zahteve usposobljenosti iz Direktive 2005/36/ES. Tako je običajno, če se vaše usposabljanje ni začelo prej kot v referenčnem študijskem letu, v Prilogi V k Direktivi navedenem za zadevno kvalifikacijo in državo članico.

Primer: če ste španski arhitekt s formalno kvalifikacijo „*Título oficial de arquitecto*“, ki ste jo pridobili na Evropski univerzi v Madridu, pri čemer usposabljanja niste začeli pred študijskim letom 1998/1999 (glej Prilogo V, točka 5.1.7), ste lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja.

Če pa ste po drugi strani italijanski arhitekt s formalno kvalifikacijo „*Laurea specialistica in architettura*“, ki ste jo pridobili na Politehniški univerzi v Bariju, pri čemer usposabljanja niste začeli pred študijskim letom 1999/2000, vendar še niste pridobili diplome „*Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione*“, ki se zahteva v Italiji poleg formalne kvalifikacije (glej Prilogo V, točka 5.1.7), ne morete biti upravičeni do avtomatičnega priznanja.

46. Ali ste upravičeni do avtomatičnega priznanja, če ste kvalifikacijo pridobili pred datumom vstopa vaše države v EU?

- **Zdravnik, ki je opravil osnovno medicinsko usposabljanje, splošni zdravnik in zdravnik specialist, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, veterinar, babica in farmacevt**

Če vaša kvalifikacija potrjuje usposabljanje, ki se je začelo pred referenčnim datumom iz Priloge V k Direktivi (npr. pred 1. majem 2004 za češko medicinsko sestro za splošno zdravstveno nego – Priloga V, točka 5.2.2), in to usposabljanje ni v skladu z minimalnimi zahtevami usposobljenosti, ste lahko vseeno upravičeni do avtomatičnega priznanja, če lahko s potrdilom matične države članice dokažete, da ste v petih letih pred izdajo potrdila vsaj tri zaporedna leta dejansko in zakonito opravljali zadevni poklic. To je splošno načelo pridobljenih pravic, kot je določeno v členu 23(1) Direktive 2005/36/ES. Direktiva ne določa časovne omejitve za veljavnost potrdila o pridobljenih pravicah, potem ko je to izdano.

Navedene splošne določbe o pridobljenih pravicah se morda ne uporabljajo za nekatere poklice/države, če na podlagi Direktive 2005/36/ES obstajajo podrobnejše določbe o pridobljenih pravicah. Zato je pomembno proučiti vsak posamezen primer, da se pridobijo informacije o posebnih zahtevah, na primer od centra za pomoč (glej vprašanje 71).

Primer: če se za vašo kvalifikacijo uporablja ena od posebnih določb o pridobljenih pravicah za nekatere poklice iz držav, ki ne obstajajo več (na primer kvalifikacije, pridobljene v nekdanji Jugoslaviji, Vzhodni Nemčiji ali nekdanji Sovjetski zvezi, glej člen 23(2) do (5) Direktive 2005/36/ES), ste lahko do avtomatičnega priznanja upravičeni, če izpolnujete posebne pogoje v zvezi s poklicnimi izkušnjami in predložite dokazila. Za estonske veterinarje na primer velja pogoj, da so v zadnjih sedmih letih pet let delali kot veterinarji.

Primer: za medicinske sestre za splošno zdravstveno nego se splošna pravila o pridobljenih pravicah iz člena 23(1) uporabljajo le, če so zadevne poklicne dejavnosti vključevale polno odgovornost za načrtovanje, organizacijo in upravljanje zdravstvene nege bolnika.

■ Arhitekt

Če vaša kvalifikacija potrjuje študijski program, ki se je začel pred referenčnim študijskim letom, za zadevno kvalifikacijo in državo članico navedenim v Prilogi V k Direktivi (npr. pred študijskim letom 2007/2008 za malteškega arhitekta – Priloga V, točka 5.7.1), in tudi če ta program ne izpolnjuje minimalnih zahtev iz Direktive 2005/36/ES, ste vseeno lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja na podlagi pridobljenih pravic, če imate kvalifikacijo, ki je za zadevno državo članico navedena v Prilogi VI k Direktivi 2005/36/ES (torej formalno kvalifikacijo in mo-

rebitno potrdilo, ki ji je priloženo). Vaš program se ni smel začeti pred referenčnim študijskim letom, v Prilogi V k Direktivi navedenim za zadevno kvalifikacijo in državo članico.

Če vaša kvalifikacija potrjuje usposabljanje, ki ni navedeno niti v Prilogi V niti v Prilogi VI k Direktivi, ste vseeno lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja, če lahko s potrdilom matične države članice dokažete, da vam je bilo v navedeni državi članici dovoljeno uporabljati poklicni naziv „arhitekt“ pred datumom iz Direktive ter da ste zadevni poklic v petih letih pred izdajo potrdila dejansko in zakonito opravljali vsaj tri zaporedna leta. Če pa se za vašo kvalifikacijo uporablja ena od posebnih določb o pridobljenih pravicah (na primer kvalifikacije, pridobljene v nekdanji Jugoslaviji ali Vzhodni Nemčiji), morate za upravičenost do avtomatičnega priznanja izpolnjevati zahtevane pogoje v zvezi s poklicnimi izkušnjami in predložiti dokazila.

Direktiva ne določa časovne omejitve za veljavnost potrdila o pridobljenih pravicah, potem ko je to izdano.

To potrdilo lahko izda katera koli država članica (ne le država članica, v kateri je bila pridobljena diploma, ki ne izpolnjuje meril).

47. Kateri postopek priznanja se uporablja, če niste upravičeni do avtomatičnega priznanja?

Če za vas ne veljajo pravila o avtomatičnem priznavanju, opisana v odgovorih na vprašanji 45 in 46, se načeloma uporablja splošni sistem priznavanja iz člena 10 Direktive 2005/36/ES (glej vprašanja 51 do 62).

V izjemnem primeru, ko se na podlagi Direktive 2005/36/ES (glej vprašanje 52, točka 3) ne bi uporabljalo nobeno pravilo o priznavanju, ste upravičeni do priznanja svojih kvalifikacij na podlagi člena 45 PDEU (prosto gibanje delavcev) ali člena 53 PDEU (pravica do ustanavljanja). V teh primerih mora pristojni organ države članice gostiteljice primerjati vaše usposabljanje s svojim nacionalnim usposabljanjem, upoštevati pa tudi vaše poklicne izkušnje in morebitno nadaljnje usposabljanje. Če se usposabljanje ujema le delno, lahko od vas zahteva, da te razlike odpravite, na primer z opravljanjem preskusa, prakse ali dodatnega usposabljanja, odvisno od nacionalnih pravil.

Na podlagi priznanja, ki temelji na PDEU, niste upravičeni do postopkovnih jamstev iz Direktive, kot so roki in omejitve stroškov.

B.3 Poklici v obrtništvu, industriji in trgovini

Če želite opravljati poklic, naveden v Prilogi IV k Direktivi 2005/36/ES, ste lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja svojih kvalifikacij na podlagi svojih poklicnih izkušenj, če izpolnujete pogoje iz Direktive.

48. Kako poteka obravnava vaše prošnje?

Pristojni organ države članice gostiteljice na podlagi dokumentov, ki ste jih predložili, najprej preveri, ali izpolnujete pogoje za upravičenost do avtomatičnega priznanja.

49. Katere pogoje morate izpolnjevati, da ste upravičeni do avtomatičnega priznanja?

Glede na poklic, ki ga želite opravljati, so pogoji glede poklicnih izkušenj (po možnosti skupaj s pogoji, povezanimi z usposabljanjem) opredeljeni v členu 17, 18 ali 19 Direktive. Te izkušnje se morajo nanašati na poklic, ki ga želite opravljati v državi članici gostiteljici. V Direktivi so te izkušnje opredeljene glede na vrsto (samozaposlena oseba, delodajalec, zaposlena oseba itd.) in trajanje (število let in datum prenehanja opravljanja dejavnosti itd.). Direktiva v nekaterih primerih določa tudi zahtevo po priznanem predhodnem usposabljanju.

Primer: estetske dejavnosti spadajo pod številko 4 seznama III iz Priloge IV k Direktivi, zato se uporablja člen 19 Direktive. Če imate vsaj tri zaporedna leta poklicnih izkušenj kot samozaposleni kozmetik v Nemčiji in ste to dejavnost prenehali opravljati pred manj kot desetimi leti, ste lahko upravičeni do avtomatičnega priznanja v Grčiji samo na podlagi svojih poklicnih izkušenj.

Primer: frizerske dejavnosti spadajo pod številko 3 seznama I iz Priloge IV, zato se v tem primeru uporablja člen 17. Če imate vsaj tri zaporedna leta poklicnih izkušenj kot samozaposleni frizer v Nemčiji, to ni dovolj, da bi lahko bili upravičeni do avtomatičnega priznanja v Grčiji. Za to morate med drugim dokazati vsaj triletno predhodno usposabljanje, ki je priznano v Nemčiji, ali dokazati, da ste frizerski poklic kot zaposlena oseba opravljali vsaj pet let. Do avtomatičnega priznanja ste upravičeni tudi, če imate vsaj šest zaporednih let izkušenj kot samozaposlena oseba ali delodajalec na področju frizerstva v Nemčiji ali štiri leta izkušenj, ki ste jih pridobili po vsaj dvoletnem priznanem usposabljanju.

50. Kateri postopek se uporablja, kadar ni mogoče podeliti avtomatičnega priznanja?

Če je dejavnost, ki jo želite opravljati v državi članici gostiteljici, navedena v Prilogi IV k Direktivi, vendar ne izpolnujete pogojev, zahtevanih za upravičenost do avtomatičnega priznanja na podlagi poklicnih izkušenj, temelji priznanje na splošnih pravilih o priznavanju (glej vprašanja 51 do 64).

Primer: če ste kozmetik in nimate zahtevanega števila let izkušenj, priznanje temelji na splošnih pravilih o priznavanju.

B.4 Poklici, za katere se uporablja splošni sistem

Sistem priznavanja vključuje vse poklice, za katere ni mogoče uporabiti enega od obeh sistemov za avtomatično priznavanje iz točk B.2 in B.3.

51. Kako poteka obravnava vaše prošnje?

(1) Pristojni organ, odgovoren za preverjanje vaših kvalifikacij, najprej preveri, ali ste te kvalifikacije pridobili v državi članici, ki regulira poklic, v zvezi s katerim ste zaprosili za priznanje svojih kvalifikacij.

Če država članica, v kateri ste pridobili kvalifikacije, ne regulira niti tega poklica niti usposabljanja za ta poklic, lahko pristojni organ od vas zahteva dokazilo, da ste v zadnjih desetih letih zadevni poklic opravljali vsaj eno leto (glej vprašanja 9 in 12).

Če tega dokazila ne morete zagotoviti ali nimate teh poklicnih izkušenj, pristojnemu organu za vašo prošnjo za priznanje ni treba uporabiti pravil iz Direktive 2005/36/ES in bo o vaši prošnji odločil na podlagi nacionalnega prava v skladu s PDEU.

Če ste kvalifikacije pridobili v tretji državi, organ preveri, ali ste zadevni poklic vsaj tri leta resnično opravljali v državi članici, ki je prva priznala vaše kvalifikacije. Te poklicne izkušnje je treba dokazati s potrdilom, ki ga izda navedena država članica. Šele ko je ta pogoj izpolnjen, se lahko za vas uporabi Direktiva (glej vprašanja 5, 6 in 44).

(2) Nato organ primerja usposabljanje, ki ste ga opravili, z nacionalnim usposabljanjem, da preveri, ali so med njima znatne razlike. Znatne razlike pomenijo velike razlike v vsebinah, ki so zajete z usposabljanjem in so bistvene za opravljanje poklica, ali velike razlike v zvezi z eno ali več poklicnimi dejavnostmi, vključenimi v reguliran poklic države članice gostiteljice, ki v ustreznem poklicu v vaši matični državi članici niso zajete.

Če organ ugotovi, da obstajajo znatne razlike med vašim usposabljanjem in nacionalnim usposabljanjem, mora nato preveriti, ali jih je mogoče izravnati z vašimi poklicnimi izkušnjami ali dodatnim usposabljanjem, ki ste ga morda opravili. Zato je pomembno, da zagotovite čim več informacij.

Organ po tem pregledu sprejme odločitve, ki mora biti utemeljena.

Če se odločite, da boste zaprosili za EPC (glej vprašanje 14), bodo vašo prošnjo obravnavali organi v dveh državah članicah. Organ vaše matične države bo preveril, ali je vaša prošnja popolna (en teden) in ali so vaši dokumenti veljavni (en mesec), organ države gostiteljice pa bo po prejemu vaše popolne prošnje za EPC od organa matične države ocenil njeno vsebino (dva meseca).

52. Kakšno odločitev lahko sprejme pristojni organ?

(1) Pristojni organ se lahko odloči, da bo priznal vaše kvalifikacije (glej tudi vprašanje 43).

(2) Pristojni organ lahko zahteva, da sprejmete izravnalne ukrepe (glej tudi vprašanja 53 in 54),

če ugotovi znatne razlike med vašim usposabljanjem in nacionalnim usposabljanjem, ki jih ni mogoče izravnati z vašimi poklicnimi izkušnjami in/ali dodatnim usposabljanjem, ki ste ga opravili.

(3) Pristojni organ lahko zavrne priznanje vaših kvalifikacij in se odloči, da vam ne bo odobril dostopa do poklica. Vendar lahko priznanje zavrne samo v izjemnih primerih. Zavrnitev bi bila na primer upravičena, če bi se izkazalo, da poklic, v zvezi s katerim ste zaprosili za priznanje kvalifikacij, ni poklic, za katerega ste usposobljeni (glej vprašanje 11).

Dostop do poklica lahko zavrne tudi v primeru, če je pogoj za tak dostop diploma po koncu najmanj štiriletnega izobraževanja in imate samo kvalifikacijo po koncu primarnega ali sekundarnega izobraževanja, samo omejene poklicne izkušnje ali ste opravili zelo kratko usposabljanje (npr. nekajtedensko), ki ga je potrdil organ.

V teh primerih pristojnemu organu ni treba uporabiti Direktive, vendar pa mora na podlagi člena 45 ali 53 PDEU oceniti, ali in pod katerimi pogoji vam je opravljanje poklica lahko dovoljeno. Pri tem primerja vaše usposabljanje z nacionalnim usposabljanjem ter mora upoštevati vaše poklicne izkušnje in dodatno usposabljanje. Pri tem ni omejen na izravnalne ukrepe iz Direktive.

(4) Lahko se odloči, da vam odobri delni dostop do poklica. Izpolnjevati morate naslednje tri pogoje:

- v vaši matični državi članici morate biti popolnoma usposobljeni za poklic;
- razlika v izobrazbi mora biti tako velika, da za njeno premostitev preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje ne bi zadostovala;
- dejavnosti morajo biti jasno ločljive.

Če izpolnjujete te pogoje, se lahko delni dostop zavrne le, če je utemeljen zaradi varovanja javnega zdravja ali varnosti.

(5) Če zaprosite za EPC (glej vprašanje 14), lahko organ države gostiteljice sprejme eno od naslednjih odločitev:

- izda EPC (s čimer prizna vaše kvalifikacije);
- zahteva izravnalne ukrepe;
- zavrne izdajo EPC (s čimer zavrne priznanje vaših kvalifikacij) ali
- odobri delni dostop do poklica.

V zvezi s tem, kaj natančno se ocenjuje, se uporabljajo enaka pravila, kot so navedena zgoraj.

53. Kaj se zgodi v primeru znatne razlike v izobrazbi za isti poklic?

Pristojni organ lahko določi, da morate opraviti preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje, ki traja največ tri leta. Preskus poklicne usposobljenosti mora biti organiziran v šestih mesecih po sprejetju odločitve.

- Avstrija: učitelj alpskega smučanja, učitelj teka na smučeh, vodnik za smučarske ture, gorski vodnik;
- Italija: učitelj smučanja, gorski vodnik;
- Nemčija (Bavarska): učitelj smučanja, učitelj teka na smučeh, gorski vodnik in vodnik za smučarske ture;
- Belgija: zasebni detektiv.

54. Ali lahko izbirate med prilagoditvenim obdobjem in preskusom poklicne usposobljenosti?

Načeloma da. Izberete lahko bodisi preskus poklicne usposobljenosti bodisi prilagoditveno obdobje. Obstajajo pa izjeme, in sicer ima država članica gostiteljica pravico, da se odloči namesto vas pri:

- pravnih poklicih;
- poklicih, za katere so bile uvedene minimalne enotne zahteve usposobljenosti in ki niso upravičeni do avtomatičnega priznanja (glej vprašanja 44 do 47);
- imetnikih kvalifikacij, pridobljenih v tretji državi, s triletnimi poklicnimi izkušnjami v poklicu na ozemlju države članice, ki je priznala dokazila;
- poklicih s področja obrtništva, industrije in trgovine iz Priloge IV k Direktivi 2005/36/ES, ki niso upravičeni do avtomatičnega priznanja (glej vprašanja 48 do 50) ter katerih nosilci se želijo ustanoviti kot samozaposlene osebe ali delodajalci, če njihova poklicna dejavnost predvideva poznavanje in uporabo posebnih veljavnih nacionalnih pravil in če se to zahteva tudi od državljanov;
- kadar je zahtevana kvalifikacija v državi članici gostiteljici diploma po koncu eno- do štiriletnega izobraževanja in imate kvalifikacijo po koncu primarnega ali sekundarnega izobraževanja, samo omejene poklicne izkušnje ali ste opravili samo zelo kratko usposabljanje (npr. nekajtedensko), ki ga je potrdil organ. V tem primeru in kadar visokošolsko izobraževanje v državi članici gostiteljici traja tri ali štiri leta, se lahko od vas zahteva, da opravite oboje – preskus in obdobje usposabljanja;
- kadar je zahtevana kvalifikacija v državi članici gostiteljici diploma po koncu štiri- do petletnega izobraževanja in imate kvalifikacijo, ki potrjuje, da ste uspešno opravili izobraževanje na sekundarni ravni, ki se je zaključilo s splošnim ali strokovnim usposabljanjem in/ali strokovno prakso;
- za poklice in države članice, navedene v nadaljevanju, ima pristojni organ pravico zahtevati preskus poklicne usposobljenosti:
 - Francija: učitelj smučanja, učitelj potapljanja, učitelj padalstva, vodnik za visokogorje, učitelj jamarstva;

55. Kako se lahko pripravite na preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje?

V zvezi s preskusom poklicne usposobljenosti vam lahko pristojni organ ali center za pomoč zagotovi informacije o pripravljavnih tečajih, posreduje sezname priporočene literature in/ali primere preskusov (če so na voljo).

V zvezi s prilagoditvenim obdobjem vas lahko pristojni organ ali center za pomoč obvesti o spoznanjih, pridobljenih iz uspešnih praks, ali vam posreduje seznam priporočene literature (če je na voljo).

56. Ali morate sami organizirati prilagoditveno obdobje?

Država članica gostiteljica lahko odgovornost za organizacijo prilagoditvenega obdobja prenese na pooblaščen ustanove in/ali mentorje. Pristojni organ vam mora posredovati seznam ustanov/oseb, ki so odgovorne za delo v prilagoditvenem obdobju v zvezi s poklicem, ki ga želite opravljati. Kadar je to mogoče, morate imeti možnost, da svobodno izberete mentorja in kraj dela v prilagoditvenem obdobju.

Pogoji dela v prilagoditvenem obdobju nikakor ne smejo biti preveč omejevalni.

Kraj dela v prilagoditvenem obdobju ne sme biti preveč oddaljen, da ne pomeni ovire.

57. Kako poteka prilagoditveno obdobje?

Prilagoditveno obdobje poteka pod nadzorom usposobljenega strokovnjaka in ga lahko spremlja dodatno usposabljanje. Ob koncu tega obdobja boste ocenjeni glede na to, ali so bile v prilagoditvenem obdobju izravnane razlike v usposabljanju, tako da vam pristojni organi lahko priznajo kvalifikacijo. Zato je priporočljivo vnaprej pojasniti, katere dejavnosti bi morali izvajati pod nadzorom in katere se na koncu ocenjujejo.

58. Ali boste v prilagoditvenem obdobju plačani?

Če je to mogoče v nacionalni ureditvi države gostiteljice, lahko v prilagoditvenem obdobju prejmete plačo. Vendar to ni vaša pravica. Vaš status določi država članica gostiteljica.

59. Kaj vključuje preskus poklicne usposobljenosti?

Edini cilj preskusa poklicne usposobljenosti je preveriti vaše poklicno znanje in se lahko nanaša samo na področja, ki so bistvena za opravljanje poklica, v zvezi s katerim so bile ugotovljene znatne razlike. Ta področja mora pristojni organ v svoji odločitvi jasno opredeliti. Le izjemoma lahko vključujejo preverjanje znanja o poklicnih pravilih, ki veljajo za zadevni poklic.

Preskus poklicne usposobljenosti je lahko teoretičen (na primer pisni preskus) ali praktičen (na primer preskus smučanja na smučišču) in lahko traja več kot en dan.

60. Koliko preskusov poklicne usposobljenosti na leto je treba organizirati?

Število preskusov poklicne usposobljenosti je načeloma odvisno od števila vloženih prošenj. Ne glede na to bi moral pristojni organ na leto organizirati vsaj dva preskusa poklicne usposobljenosti.

Pri sezonskih poklicih, kot je učitelj smučanja, bi morali biti preskusi v prvem delu sezone.

61. Ali lahko preskus poklicne usposobljenosti opravljate večkrat?

Da, v primeru neuspeha vam mora biti zagotovljena možnost ponovnega opravljanja preskusa. Vendar število ponovnih poskusov, do katerih imate pravico, določi država članica gostiteljica, pri čemer upošteva veljavna pravila na nacionalni ravni.

62. Kako hitro po preskusu poklicne usposobljenosti ali prilagoditvenem obdobju mora pristojni organ sprejeti odločitev?

V Direktivi ni določen konkreten rok, vendar mora pristojni organ odločitev sprejeti čim hitreje.

III. STROŠKI

63. Ali se od vas lahko zahteva, da krijete del stroškov za obravnavo svoje prošnje v državi članici gostiteljici?

Od vas se ne sme zahtevati finančni prispevek zaradi predložitve prijave v okviru prostega opravljanja storitev. Organu države članice gostiteljice v tem primeru dejansko ni treba obravnavati ali oceniti nobene prošnje (glej točko A.1, vprašanje 24).

V drugih primerih se lahko od vas zahteva, da plačate prispevek za obravnavo vaše prošnje, na primer za ustanovitev v državi članici gostiteljici. Vendar ta znesek ne sme presegati dejanskih stroškov postopka in mora biti primerljiv z zneskom, ki ga v podobnih okoliščinah plačajo državljani.

Pristojbine za postopek EPC (glej vprašanje 14) morajo biti tudi razumne, sorazmerne in skladne s

stroški organov ter ne smejo odvrčati od uporabe EPC. Za podrobne informacije o pristojbinah, ki se uporabljajo za postopek EPC v vaši matični državi in/ali državi gostiteljici, glej **simulator dokumentov za EPC**, ki je na voljo v namen-skem razdelku spletišča **Tvoja Evropa** (glej vprašanje 14).

64. Ali se lahko od vas zahteva finančni prispevek za preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje?

Lahko ste pozvani, da plačate znesek za organizacijo preskusa poklicne usposobljenosti ali prilagoditvenega obdobja. Vendar ta znesek ne sme presegati dejanskih stroškov postopka in mora biti primerljiv z zneskom, ki ga v podobnih okoliščinah plačajo državljani.

IV. PRITOŽBA

65. Katere pravice imate glede vložitve pritožbe?

V odločitvi o zavrnitvi vaše prošnje (ali o določitvi dodatnih ukrepov, kot je preskus poklicne usposobljenosti ali prilagoditveno obdobje) morajo biti navedeni razlogi za zavrnitev. Če v odločitvi o zavrnitvi razlogi niso navedeni, imate pravico zahtevati, naj vas o njih obvestijo. Če o teh razlogih niste obveščeni ali jih želite izpodbijati, imate pravico, da pri sodišču v državi članici gostiteljici vložite pritožbo, na podlagi katere bo preverjeno, ali je odločitev skladna s pravom EU.

V skladu s pravili o ustanavljanju (glej **oddelek II**) lahko pritožbo vložite tudi, če odločitev ni sprejeta v predpisanem roku. Dokler ni sprejeta odločitev, ne morete opravljati svojega poklica na ozemlju države članice gostiteljice. Vendar pa na podlagi pravil o pravici do opravljanja storitev

(glej **oddelek I**) ni treba vložiti pritožbe, če odločitev v predpisanem roku ni bila sprejeta, ker imate pravico opravljati storitev, ne da bi vam bilo treba čakati na odločitev.

V nekaterih državah članicah lahko vložite tudi upravno pritožbo. [Center za pomoč](#) vam lahko zagotovi vse ustrezne informacije o možnostih pritožbe na nacionalni ravni.

Zoper odločitve pristojnih organov, sprejete v okviru postopka EPC (glej vprašanje 14), je mogoče vložiti pritožbe tudi na podlagi nacionalnega prava države, ki je sprejela odločitev.

Za pritožbe se uporablja nacionalno pravo, kar med drugim vključuje pogoje, formalnosti ter postopke in roke, ki jih je treba upoštevati. Priporočamo vam, da se takoj seznanite s temi pravili, če nameravate vložiti pritožbo.

V. ZAHTEVE GLEDE JEZIKA

66. Ali se lahko od vas zahteva znanje jezika države članice gostiteljice?

Država članica gostiteljica lahko zahteva, da morate znati njen jezik, kadar je to upravičeno zaradi narave poklica, ki ga želite opravljati. Zahteve glede jezika nikakor ne smejo presežati tistega, kar je potrebno za opravljanje zadevnega poklica (besedišče, ustno in/ali pisno znanje, aktivno in/ali pasivno znanje).

Ne glede na regulirani poklic se bo vaša prošnja verjetno obravnavala v uradnem jeziku države članice gostiteljice (enem od njih), najverjetneje pa bo v njem potekal tudi preskus poklicne usposobljenosti, ki ga boste morali opravljati (glej vprašnji 53 in 54). Vendar pa se nikoli ne sme zahtevati, da znate več kot en uradni jezik države članice gostiteljice.

Postopek priznavanja vaših kvalifikacij in postopek preverjanja vašega jezikovnega znanja sta dva ločena postopka. V skladu s tradicionalnim postopkom ali postopkom EPC priznanja vaših poklicnih kvalifikacij ni mogoče zavrniti ali odložiti, ker nimate ustreznega znanja jezika.

Obstaja pa izjema od tega pravila, kadar je znanje jezika del kvalifikacij, na primer za logopeda ali učitelja, ki poučuje jezik države gostiteljice.

67. Ali se lahko od vas sistematično zahteva preskus znanja jezika?

Država članica gostiteljica ne sme sistematično preverjati jezikovnega znanja strokovnjakov, ki zaprosijo za priznanje svojih kvalifikacij. To je

dovoljeno samo za poklice, pri katerih lahko nastanejo posledice za varnost bolnikov, na primer za zdravnike, medicinske sestre itd. Za vse druge poklice se lahko jezikovno znanje preverja samo v primerih resnega in konkretnega dvoma ter bi moralo biti sorazmerno z dejavnostjo, ki jo prosilec želi opravljati.

Primer: pristojni organ komaj razume vašo prošnjo za priznanje ali pa se izkaže, da se med izravnalnimi ukrepi ne morete sporazumevati ali da ne razumete vprašanj na preskusu.

Poudariti je treba, da „jezikovno preverjanje“ ne pomeni samodejno opravljanja preskusa. Pomeni, da lahko pristojni organ zahteva, da predložite dokumentacijo, ki dokazuje vaše znanje jezika.

Znanje jezika lahko dokazujejo naslednji dokumenti:

- kopija dokazila o kvalifikaciji, pridobljeni v jeziku države članice gostiteljice;
- kopija dokazila o kvalifikaciji, ki potrjuje znanje jezika(-ov) države članice gostiteljice, na primer univerzitetna diploma, dokazilo o kvalifikaciji, ki ga podeli trgovinska zbornica, dokazila o kvalifikacijah, ki jih podeli priznana organizacija za jezikovno usposabljanje, itd.;
- dokazilo o predhodnih poklicnih izkušnjah v državi članici gostiteljici.

Če ne morete predložiti nobenega od teh dokumentov ali če dokumenti ne dokazujejo zahtevane stopnje znanja jezika ali niso dovolj jasni, se lahko od vas zahteva opravljanje razgovora ali preskusa (ustnega in/ali pisnega). Pristojni organ ne more omejiti sprejemljivega dokaza o znanju jezika na eno določeno vrsto potrdila.

VI. MEHANIZEM OPOZARJANJA

68. Kaj se zgodi, če vam nacionalni organi v vaši matični državi prepovejo ali omejijo opravljanje poklica?

Izboljšana mobilnost strokovnjakov v Evropi ne bi smela ogroziti varstva potrošnikov ali varnosti pacientov. Direktiva 2005/36/ES vsebuje pravila, s katerimi se ustvarja mehanizem opozarjanja za vse poklice, katerih opravljanje bi lahko vplivalo na varnost bolnikov, ali tiste izvajalce, ki so vključeni v izobraževanje otrok. Če je bilo strokovnjaku prepovedano opravljanje njegovega poklica ali nekaterih dejavnosti v njegovem okviru, četudi začasno, se vsem ostalim državam EU pošlje zgodnje opozorilo.

Opozorila v zvezi z vami bodo izdana, če vam je bilo prepovedano ali omejeno opravljanje ene od naslednjih poklicnih dejavnosti (če so ti poklici v vaši državi članici opravljanja poklica regulirani): zdravnik z osnovnim medicinskim usposabljanjem in splošni zdravnik, zdravnik specialist, medicinska sestra za splošno zdravstveno nego, zobozdravnik, zobozdravnik specialist, veterinar, babica, farmacevt, drugi poklici, ki imajo lahko posledice za varnost bolnikov, in poklici, vključeni v izobraževanje otrok.

69. Kaj se zgodi, če se ugotovi, da ste uporabili ponarejeno diplomu?

Če ste zaprosili za priznanje kvalifikacij v skladu z Direktivo 2005/36/ES in sodišče pozneje ugotovi,

da ste uporabili ponarejene dokaze o kvalifikacijah, ne glede na to, kateri regulirani poklic opravljate, bo v zvezi z vami izdano opozorilo.

70. Katere pravice imate, če ste strokovnjak in je bilo državam članicam poslano opozorilo?

Država članica, ki pošlje opozorilo o vas drugim državam članicam, vas mora pisno obvestiti o svoji odločitvi, da pošlje opozorilo, hkrati ko se pošlje obvestilo. Zoper to odločitev se imate pravico pritožiti v skladu z nacionalnim pravom ali pa imate pravico zahtevati njeno razveljavitev. Imate tudi pravico do pravnih sredstev v zvezi s škodo, ki vam je bila povzročena zaradi napačnih opozoril, poslanih drugim državam članicam.

Informacije, vsebovane v opozorilu, so strogo omejene in ne povzročijo nujno samodejnih posledic za vas glede opravljanja poklica v drugih državah članicah. Če države članice, ki prejmejo opozorilo, zahtevajo dodatne informacije, se lahko pozanimajo o podrobnostih omejitev ali prepovedi ali podrobnostih, na katerih temelji odločitev, pri organu, ki je sprožil opozorilo, ter lahko v skladu z nacionalnim pravom sprejmejo odločitev na podlagi razpoložljivih informacij.

VII. NA KOGA SE LAHKO OBRNEM V PRIMERU TEŽAV?

71. Kdo vam lahko pomaga na nacionalni ravni?

(1) Če potrebujete pomoč pri priznanju poklicnih kvalifikacij, se lahko obrnete na [nacionalni center za pomoč](#) matične države članice ali države članice gostiteljice.

(2) Za pomoč se lahko obrnete tudi na službo [Tvoja Evropa – nasveti](#).

To službo sestavlja skupina **neodvisnih pravnih strokovnjakov**, ki zagotavljajo brezplačne nasvete o pravicah, ki jih imate kot državljan EU. Odgovore v svojem jeziku prejmete **v enem tednu** po predložitvi vprašanja.

(3) V primeru specifičnih težav z vašo prošnjo se lahko obrnete tudi na mrežo [SOLVIT](#).

SOLVIT je spletna mreža za reševanje težav: države članice uporabljajo to orodje za sodelovanje in iskanje pragmatičnih rešitev za težave, ki se pojavijo, ker nacionalni organi napačno uporabijo zakonodajo o enotnem trgu. Centri SOLVIT so v vseh državah članicah EU (ter na Norveškem, Islandiji in v Lihtenštajnu). Prizadevajo si, da bi v desetih tednih poiskali rešitve za težave, in so brezplačni. Vendar pa se roki za pritožbe na nacionalni ravni ne podaljšajo, če se obrnete na mrežo SOLVIT. Če se po drugi strani odločite, da boste začeli sodni postopek na nacionalni ravni, zadeve mreži SOLVIT ne morete več predložiti.

STIK Z EU

Osebnost

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: https://europa.eu/european-union/contact_sl.

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa:

https://europa.eu/european-union/index_sl.

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s <http://op.europa.eu/sl/publications> ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (https://europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Odprti podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (<http://data.europa.eu/euodp/sl>). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.

